

Uniwersytet Gdańsk
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk

Zarządzenie nr 1/R/96

Rektora Uniwersytetu Gdańskiego

z dnia 8 stycznia 1996 roku

w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Gdańskim Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Na podstawie:

- ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 81, poz. 351);
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 92, poz. 460)

zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się do użytku służbowego Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Zobowiązuję kierowników jednostek organizacyjnych do niezwłocznego zapoznania podległych pracowników z treścią ww. instrukcji.
2. Fakt zapoznania się z ww. instrukcją pracownicy potwierdzają na odpowiednich drukach (wzór w załączeniu), które kierownicy jednostek zobowiązani są przekazać do Działu Spraw Osobowych.

§ 3

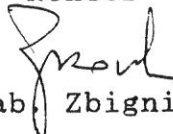
Tracą moc obowiązująca:

- zarządzenie nr 8/R/76 rektora UG z dnia 15 października 1976 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu ochrony przeciwpożarowej,
- zarządzenie nr 13/R/87 rektora UG z dnia 5 czerwca 1987 roku w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej w UG.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1996 roku.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

.....
nazwisko i imię

.....
nazwa jednostki organizacyjnej

.....
stanowisko

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, że dniu .....
zapoznałem(am) się z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa
Pożarowego obowiązującej w Uniwersytecie Gdańskim i
zobowiązuję się do jej przestrzegania.

.....
podpis

SPIS TREŚCI

str.

A. Zarządzenie nr 1/R/96 Rektora UG z dnia 8.01.1996 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Gdańskim Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.....	1
B. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego.....	3
I. Postanowienia wstępne.....	3
II. Obowiązki ogólne w zakresie ochrony przeciwpo- żarowej.....	4
III. Obowiązki szczegółowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	5
IV. Szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej....	9
C. Załącznik do Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego....	11
- Przyczyny powstawania pożarów i drogi jego rozprzestrzeniania.....	11
- Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów.....	23
- Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru (zagadnienia prewencyjne).....	24
- Zasady organizowania imprez z udziałem ponad 50 osób (wskazania).....	30
- Laboratoria.....	33
- Butle z gazami technicznymi.....	36
- Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo.....	37
- Spawanie.....	40
- Środki gaśnicze.....	44
- Przeciwpożarowe instalacje sygnalizacyjno-alarmowe	51
- Zasady oraz sposób postępowania na wypadek powstania pożaru.....	53
- Organizacja, warunki ewakuacji oraz podstawowe zasady przeprowadzania akcji ratowniczo-gaśniczej..	55
- Wykaz podstawowych przepisów dotyczących bezpieczeństwa pożarowego.....	59

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

I. Postanowienia wstępne

§ 1

Instrukcja określa podstawowe wymagania ochrony przeciwpożarowej obowiązujące w Uniwersytecie Gdańskim.

§ 2

Instrukcja ma zastosowanie do wszystkich pracowników, studentów i słuchaczy studiów doktoranckich Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 3

Używane w instrukcji określenia należy rozumieć w następujący sposób:

- "Uczelnia" - oznacza Uniwersytet Gdański
- "jednostka organizacyjna" oznacza wydział, instytut, katedrę, zakład, pracownię, laboratorium, bibliotekę, studium, kolegium, dziekanat, sekretariat, dział, samodzielną sekcję, samodzielne stanowisko pracy, administrację obiektu.

§ 4

1. Zwierzchni nadzór nad ochroną przeciwpożarową w Uczelni sprawuje Rektor UG.
2. Ogólny nadzór nad działalnością podległych jednostek organizacyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej sprawuje Dyrektor Administracyjny UG.
3. Bezpośrednią odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponoszą kierownicy jednostek organizacyjnych.

4. Zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej w UG realizuje Stanowisko Pracy ds. Ochrony Przeciwpożarowej.

Zakres działania ww. stanowiska określa Regulamin organizacyjny administracji UG.

II. Obowiązki ogólne w zakresie ochrony przeciwpożarowej

§ 1

1. Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.
2. W celu realizacji ww. zadań Uczelnia ma obowiązek zapewnić pracownikom i studentom warunki pracy i nauki zgodne z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, poprzez:
  - przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
  - wyposażenie budynków, obiektów lub terenów w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
  - zapewnienie osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
  - przygotowanie budynków, obiektów lub terenów do prowadzenia akcji ratowniczej,
  - ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

§ 2

Wszyscy pracownicy, studenci i doktoranci UG zobowiązani są do:

- znajomości i przestrzegania obowiązujących przepisów i zasad w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- uczestniczenia w szkoleniu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z obowiązującymi w uczelni przepisami przeciwpożarowymi,
- utrzymania miejsca pracy i nauki w należyтым stanie uniemożliwiającym powstawanie pożaru lub wybuchu,
- uczestniczenia w akcjach ratowniczych na terenie Uczelni oraz ścisłego stosowania się do zarządzeń kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą,
- znajomości zasad posługiwania się podręcznym sprzętem przeciwpożarowym,
- niezwłocznego, w przypadku powstania pożaru, zawiadomienia straży pożarnej oraz ludzi przebywających w budynku zagrożonym pożarem,
- poinformowanie o zaistniałym pożarze bezpośredniego przełożonego.

III. Obowiązki szczegółowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej

§ 1

1. Kierownicy jednostek organizacyjnych ponoszą bezpośrednią odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego użytkowanych pomieszczeń.
2. Do obowiązków kierowników jednostek organizacyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:
  - 1/ Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie użytkowanych pomieszczeń.
  - 2/ Nadzór nad zapewnieniem wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy oraz utrzymaniem tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej przez zapewnienie systematycznej konserwacji.

- 3/ Ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.
- 4/ Zapewnienie właściwego przeszkolenia podległych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
- 5/ Nadzorowanie i egzekwowanie przestrzegania przez podległych pracowników i studentów przepisów przeciwpożarowych.
- 6/ Prowadzenie właściwego szkolenia w zakresie ochrony ppoż. pracowników nowo przyjmowanych do pracy.
- 7/ Występowanie z wnioskami o zastosowanie kar regulaminowych w stosunku do osób nieprzestrzegających zasad bezpieczeństwa pożarowego.
- 8/ Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę zabezpieczenia przeciwpożarowego użytkowanych pomieszczeń.
- 9/ Zapewnienie właściwego bezpieczeństwa pożarowego w użytkowanych pomieszczeniach poza normalnymi godzinami pracy.
- 10/ Dopilnowanie, aby umowy w sprawie wynajmu pomieszczeń, wykonywania prac budowlanych itp. zawierały zapisy dot. odpowiedzialności za zabezpieczenie przeciwpożarowe.
- 11/ Zawiadamianie bezpośredniego przełożonego oraz stanowiska pracy ds. ochrony ppoż. UG o wszystkich zaistniałych pożarach i wybuchach.

§ 2

1. Administratorzy obiektów, kierownicy domów studenckich, hoteli asystenckich i stołówek odpowiedzialni są za zabezpieczenie przeciwpożarowe pomieszczeń, urządzeń i instalacji w administrowanych obiektach.
2. Do obowiązków administratorów obiektów w zakresie zabezpieczenia ppoż. w szczególności należy:
  - 1/ Utrzymywanie czystości i porządku w administrowanych przez obiektach.
  - 2/ Zapewnienie drożności dróg ewakuacyjnych i dostępu do wyjść awaryjnych.

- 3/ Dopilnowanie, w okresie zimowym, odśnieżania hydrantów i dróg dojazdowych.
- 4/ Zapewnienie awaryjnego dostępu do obiektów i pomieszczeń poprzez przechowywanie zapasowych kluczy w portierniach.
- 5/ Zabezpieczenie stałej konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, piorunochronnych, grzewczych, gazowych itp. występujących w podporządkowanych obiektach.
- 6/ Wyposażenie budynków i pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe oraz zapewnienie terminowej konserwacji zgodnie z obowiązującymi przepisami ppoż.
- 7/ Wyposażenie podległych obiektów w instrukcje zabezpieczenia pożarowego, tablice informacyjne i znaki bezpieczeństwa (oznakowanie dróg ewakuacyjnych, urządzeń elektrycznych, podręcznego sprzętu gaśniczego).
- 8/ Dopilnowanie jednorazowego instruowania mieszkańców domów studenckich i hoteli asystenckich oraz okresowego przeszkolenia podporządkowanych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
- 9/ Zapobieganie wszelkim nieprawidłowościom występującym na nadzorowanym terenie, a mogącym stworzyć zagrożenie pożarowe.
- 10/ Zapewnienie możliwości alarmowania straży pożarnej przez całą dobę.
- 11/ Natychmiastowe powiadamianie bezpośrednich przełożonych oraz stanowiska pracy ds. ochrony ppoż. UG w przypadku powstania pożaru lub wybuchu.

§ 3

Do obowiązków porządkowych pomieszczeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1/ Utrzymywanie czystości i systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do pojemników do tego celu przeznaczonych.

- 2/ Dopilnowanie wygaszania oświetlenia oraz wyłączenia urządzeń elektrycznych nie przystosowanych do pracy ciągłej.
- 3/ Zamknięcie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i umieszczenie kluczy w ustalonym miejscu.
- 4/ Zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (nie wyłączone elektryczne urządzenia grzejne, maszyny, oświetlenie, itp.).

§ 4

Do obowiązków pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu (portier, dozorca) w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1/ Znajomość zagrożenia pożarowego występującego w chronionym obiekcie.
- 2/ Kontrolowanie obiektu poza godzinami pracy lub nauki, a szczególnie miejsc, w których występuje zagrożenie pożarowe.
- 3/ Znajomość rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, zewnętrznych punktów czerpania wody (hydrantów), dróg dojazdu do budynków, rozmieszczenia tablic energetycznych i głównego wyłącznika energii elektrycznej, wewnętrznych dróg i wyjść ewakuacyjnych.
- 4/ Znajomość podstawowych czynności przy obsłudze urządzeń sygnalizacji pożaru (centralki).
- 5/ Znajomość zasad alarmowania straży pożarnej i wyznaczonych osób.
- 6/ Podjęcie działań ratowniczo-gaśniczych do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej.
- 7/ Zapewnienie porządku w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej.
- 8/ Znajomość rozmieszczenia pomieszczeń oraz możliwości dostania się do nich.
- 9/ Kontrolowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez osoby znajdujące się na terenie Uczelni.

- 10/ Informowanie przełożonym o stwierdzonych nieprawidłowościach w zakresie ochrony ppoż.
 11/ Zgłaszanie przełożonym o pożarach i wybuchach.

IV. Szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej

§ 1

1. Pracowników nowo przyjętych do pracy w UG obowiązuje szkolenie instruktażowe - wstępne.
2. Celem szkolenia instruktażowego jest zapoznanie nowo przyjętych pracowników z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa pożarowego obowiązującymi w Uczelni.
3. Szkolenie prowadzi Stanowisko pracy ds. ochrony ppoż. UG.
4. Szkolenie przeprowadza się w terminie 7 dni od dnia zatrudnienia w UG, a fakt jego odbycia powinien być odnotowany przez prowadzącego szkolenie w rejestrze zawierającym następujące dane: liczbę porządkową, nazwisko i imię, datę urodzenia, stanowisko służbowe szkolonego, datę przeszkolenia, podpis osoby szkolonej i podpis szkolącego.
5. Odbycie szkolenia pracownicy nowo przyjmowani potwierdzają złożeniem oświadczenia o niżej wymienionej treści:

nazwisko i imię .....
 dnia.....

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, że zostałem(am) przeszkolony(na) w zakresie znajomości i przestrzegania podstawowych obowiązków dotyczących ochrony przeciwpożarowej, znajomości i obsługi sprzętu pożarniczego, postępowania na wypadek zaistnienia pożaru oraz znajomości i przestrzegania postanowień Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego obowiązującej w Uniwersytecie Gdańskim.

.....
 podpis przeprowadzającego
 szkolenie

.....
 podpis szkolonego

6. Ww. oświadczenie przechowywane jest w aktach osobowych pracownika w Dziale Spraw Osobowych UG.

§ 2

1. Stanowiskowe szkolenie prowadzone przez kierownika jednostki organizacyjnej zatrudniającej pracownika.
2. Szkolenie prowadzi się w dniu podjęcia pracy, w zakresie:
  - zagrożenia pożarowego występującego w danej jednostce organizacyjnej, a w szczególności na stanowisku pracy szkolonego,
  - sposobów i zasad przeciwdziałania powstawaniu pożarów w jednostce zatrudniającej szkolonego,
  - rozmieszczenia (zainstalowania) podręcznego sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz sposobu ich użycia,
  - zasad postępowania na wypadek zaistnienia pożaru,
  - rozmieszczenia dróg komunikacyjno-ewakuacyjnych,
  - lokalizacji wyłączników prądu, zaworów gazowych i wodnych, itp.

§ 3

1. Dla wszystkich pracowników zatrudnionych w UG organizuje się szkolenie informacyjne - okresowe.
2. Szkolenie, o którym mowa wyżej organizuje Dział Spraw Osobowych. Program ww. szkolenia może być włączony w pełnym wymiarze godzin do szkolenia okresowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Listę osób przeszkolonych, zawierającą liczbę porządkową, nazwisko i imię osoby szkolonej, podpisy: szkolonego i szkolącego, przechowują:
  - oryginał - Dział Spraw Osobowych,
  - kopię - kierownicy jednostek organizacyjnych zatrudniających osoby objęte szkoleniem.

PRZYCZYNY POWSTAWANIA POŻARÓW

I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA

Pożar powstaje wówczas, gdy temperatura źródła ciepła przekracza temperaturę zapalenia materiału palnego i ciepła. Odmienny jest sposób zapalania ciała stałego, cieczy i gazu. Dla przykładu podaje się temperatury niektórych źródeł ciepła:

- płonąca zapałka	600 - 800 °C
- żar papierosa	450 - 600 °C
- palenisko z drewnem	700 - 1100°C
- palenisko z węglem kamiennym	do 1700°C
- płomień z palnika gazowego	1500 - 1950°C
- płomień wodorowo-tlenowy	do 2800°C
- płomień acetylenowo-tlenowy	do 3500°C
- rozżarzony metal (barwa żółta)	1100°C
- łuk elektryczny	3500°C

Jeśli na zagrożenie pożarowe składa się wiele elementów w pewnym stopniu obiektywnych, to bezpośrednie przyczyny powstawania pożarów mają charakter wybitnie subiektywny. Są one w przeważającej większości uzależnione od działania człowieka, wynikają najczęściej z niedbalstwa, nieostrożności, lekceważenia, bezmyślności, a nawet złośliwości, tj. czynników zależnych od woli ludzkiej. Jeżeli tak, to wola ludzka jest również w stanie je wyeliminować. W tym jednak celu trzeba poznać przyczyny pożarów, które są różnorodne i w dużej mierze zależne od warunków i charakteru danego środowiska na terenie uczelni.

Wielobranżowość zagrożeń w miejscu pracy jak i miejscu zamieszkania skłania do potrzeby przedstawienia przyczyn powstawania pożarów w szerszym zakresie.

1. Nieostrożność

Realizowane od wielu lat badania wskazują wyraźnie, że jedną z zasadniczych przyczyn pożaru jest nieostrożne obchodzenie się z ogniem, z palnymi materiałami, iskrzącymi urządzeniami i narzędziami. Z analizy wynika, że przyczyną pokaźnej liczby pożarów jest nieznanostwo elementarnych zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego, nagminne lekceważenie przepisów przeciwpożarowych lub wręcz karygodne niedbalstwo.

Przejawy nieostrożności są różne. Do najczęstszych należą:

- palenie tytoniu w miejscach i pomieszczeniach, w których obowiązuje zakaz palenia, rzucanie niedopałków, płonących zapalek, żaru z fajki do koszy z papierem, w pobliżu materiałów palnych lub bezpośrednio na te materiały,

- posługiwanie się otwartym ogniem, a więc zapalkami, świecami, itp. w miejscach niedozwolonych lub niebezpiecznych pożarowo; umieszczanie różnego rodzaju źródeł otwartego ognia zbyt blisko materiałów palnych,

- przelewanie cieczy łatwo zapalnych, używanie ich do czyszczenia odzieży, zmywania podłogi, maszyn i różnych przedmiotów; przechowywanie tych cieczy w pobliżu źródeł ognia lub ciepła; podgrzewanie substancji produkowanych na bazie cieczy łatwo zapalnych, jak pasty, środki chemiczne na paleniskach bez termoregulatorów wykluczających ich wykipienie,

- niewłaściwa obsługa urządzeń i instalacji gazowych, butli oraz innych pojemników, powodująca ulatnianie się gazu, ich uszkodzenie mechaniczne lub nadmierne ogrzewanie; nieostrożny transport, uderzenia, upuszczania butli i innych naczyń,

- niewłaściwa obsługa urządzeń elektrycznych, pozostawianie bez dozoru włączonych odbiorników prądu takich jak podgrzewacze, promienniki, kuchenki, żelazka, nagrzewnice, maszyny, silniki z wyjątkiem całkowicie bezpiecznych, przystosowanych do ciągłej eksploatacji; instalowanie prowizorycznych urządzeń; samowolna i niefachowa naprawa instalacji, urządzeń, wyłączników i bezpieczników; nieprawidłowa eksploatacja instalacji urządzeń elektrycznych, powodująca zwarcia, przeciążenia, nagrzewanie, iskrzenie; ustawienie wszelkiego rodzaju grzejnych urządzeń elektrycznych bezpośrednio na palnym podłożu lub w pobliżu materiałów palnych; wykonywanie z materiałów palnych osłon lub kloszy na żarówki, zawieszanie na nich elementów dekoracyjnych,

- suszenie lub przechowywanie materiałów palnych, jak odzież, surowce, paliwo w bliskim sąsiedztwie źródeł ognia i ciepła,

- rozpalanie ognisk, spalanie śmieci i odpadów w miejscach niedozwolonych; wysypywanie nie wygaszonego popiołu oraz żużłu w pobliżu materiałów palnych, budynków, składowisk,

- wykonywanie prac spawalniczych lub cięcie metali w sposób niezgodny z przepisami, bez należytego zabezpieczenia; pozostawianie czynnego palnika oraz gorących rozprysków metalu w pobliżu materiałów palnych, dopuszczanie, aby rozpryski te oraz iskry przenikały przez otwory i luki do innych pomieszczeń i padały na przedmioty palne,

- magazynowanie materiałów palnych w pobliżu budynków, dróg publicznych, torów kolejowych, przewodów i urządzeń elektrycznych wysokiego napięcia,

- wadliwe składowanie materiałów, surowców i gotowych produktów lub składowanie razem substancji, które wchodzi z sobą w reakcje chemiczne, ulegają samozapaleniu, reagują na ciepło, światło, wilgoć; przechowywanie materiałów palnych i łatwo zapalnych w nieszczelnych naczyniach i pojemnikach powodujących wycieki, wysypywanie się,

- wykonywanie bez należytego zabezpieczenia czynności, w których wydzielają się gazy palne lub wybuchowe, powstawanie pyłów, iskier, gromadzenie się elektryczności statycznej,

- stosowanie iskrzących narzędzi i obuwia w pomieszczeniach zawierających gazy, parę lub pyły łatwo zapalne lub wybuchowe, otwieranie za pomocą takich narzędzi beczek i zbiorników z płynami łatwo zapalnymi,

- brak ogólnego porządku oraz czystości; pozostawianie na miejscu pracy nieuprzątniętych odpadów i śmieci, czyściwa, dopuszczanie do gromadzenia się pyłu, kurzu w pomieszczeniach laboratoryjnych, magazynkach, kanałach kablowych i wentylacyjnych, na grzejnikach, instalacjach i różnego rodzaju urządzeniach.

Powyższe zestawienie obrazuje, jak wiele jest przyczyn pożarów, które powstają w wyniku nieostrożności, lekkomyślności lub niedbalstwa. Nieostrożność ma też niewątpliwy związek i z wieloma innymi przyczynami, statystycznie zarejestrowanymi w innych grupach, jak urządzenia ogrzewcze, kominowe, elektryczne, mechaniczne, procesy technologiczne, samozapalenia.

Do grupy "nieostrożność" należą też liczne pożary spowodowane przez pozostawione bez opieki i dozoru dzieci. (ośrodek wczasowy, hotele asystenckie).

2. Urządzenia elektryczne

Przyczyną, która zajmuje jedno z czołowych miejsc w tragicznej statystyce pożarów, jest zły stan i nieprawidłowe użytkowanie urządzeń elektrycznych.

Instalacja elektryczna wykonana prawidłowo zgodnie z obowiązującymi przepisami, właściwie konserwowana i użytkowana, nie stwarza niebezpieczeństwa pożaru. W praktyce jednak spotykamy się z poważnymi brakami, zaniedbaniami i wykroczeniami, które powodują, że urządzenia elektryczne są często przyczyną pożaru.

Požary z tej przyczyny powstają przede wszystkim w wyniku:

- wadliwej budowy instalacji oraz urządzeń elektrycznych, a zwłaszcza stosowania tzw. "prowizorek",

- stosowania niewłaściwych dla danego typu pomieszczenia instalacji oraz urządzeń elektrycznych,

- niewłaściwego użytkowania instalacji oraz urządzeń, powodujących przeciążenia, zwarcia, iskrzenia,

- stosowania niewłaściwych bezpieczników ("korków") lub reperowanie uszkodzonych drutem (tzw. "watowanie") we własnym zakresie, co prowadzi do wyeliminowania zabezpieczenia instalacji przed przeciążeniami i zwarciami, które powodują najczęściej pożary,

- uszkodzeń mechanicznych i elektrycznych powstałych w czasie użytkowania instalacji, powodujących upływy prądu, zwarcia, iskrzenia,

- braku okresowych kontroli i konserwacji instalacji oraz urządzeń elektrycznych,

- nieostrożnego lub nieumiejętnego obchodzenia się z urządzeniami i instalacjami elektrycznymi.

W większości przypadków pożary wynikające z niewłaściwego stanu lub nieprawidłowej eksploatacji urządzeń elektrycznych nie powstają z winy pracowników obsługujących. Pracownicy ci mogą jednak wpływać w dużym stopniu na ograniczenie liczby takich pożarów, stale kontrolując powierzone maszyny i aparaturę, wykazujące nieprawidłowość i usterki oraz zgłaszając je przełożonym lub nadzorowi energetycznemu.

Požary powstałe z tej przyczyny powodują też najczęściej wysokie straty materialne, gdyż często wybuchają nieoczekiwanie, w różnych porach dnia i nocy, w miejscach niestrzeżonych, co sprawia, że są późno zauważane.

3. Urządzenia mechaniczne

Inną przyczyną powstawania pożarów może być wadliwa konstrukcja lub uszkodzenia urządzeń mechanicznych, które powodują ich przegrzewanie się, iskrzenie oraz nieprawidłowa eksploatacja i konserwacja tych urządzeń, w wyniku czego powstają awarie, kończące się niejednokrotnie pożarem.

Nagrzewanie się oraz iskrzenie mechanizmów, zatarcie się łożysk pracującej aparatury, wygięcie się lub krzywe zawieszenie wałów, uderzenia, wadliwe działanie hamulców i przekładni, złe zainstalowanie obudowy ochronnej, itp. bardzo często są przyczynami pożaru.

Częstą przyczyną pożarów jest również pozostawianie aparatury i urządzeń w czasie pracy bez opieki i fachowego nadzoru.

Należy tu zwrócić także uwagę na urządzenia wentylacyjne, zwłaszcza te, które służą do odprowadzania różnych pyłów i gazów palnych. Resztki odprowadzanych substancji gromadzą się zwykle w zakamarkach przewodów wentylacyjnych, na ich ścianach, w kolankach, spojeniach i siatkach. Otwarty płomień lub nawet mała iskra, które, dostaną się do wnętrza przewodów wentylacyjnych, np. w digestoriach, mogą spowodować zapalenie tych substancji, a pożar w przypadku braku urządzeń ochronnych w kanałach wentylacyjnych, może przenosić się błyskawicznie do innych pomieszczeń.

4. Urządzenia ogrzewcze i kominowe

Zły stan albo nieprawidłowe użytkowanie urządzeń ogrzewczych lub przewodów kominowych są również przyczyną wielu pożarów.

Wprawdzie coraz rzadziej spotyka się takie urządzenia ogrzewcze, jak piece i piecyki oraz promienniki elektryczne, dość często są one jednak eksploatowane. Stosuje się je na przykład w przypadku uszkodzenia centralnego ogrzewania lub tam, gdzie takich instalacji nie ma, a także do dogrzania

pomieszczeń administracyjno-biurowych i pomocniczych w okresie silniejszych mrozów.

Niewłaściwe wykonanie tych urządzeń, ich instalowanie w pobliżu łatwo palnych konstrukcji budynków, mebli i materiałów, niedostateczna konserwacja i złe użytkowanie stwarzają poważne zagrożenie pożarowe.

Najczęściej zagrożenia są powodowane przez:

- stawianie piecyka lub grzejnika w miejscach pożarowo niebezpiecznych, zwłaszcza w pomieszczeniach, w których mogą znajdować się mieszaniny wybuchowe gazów i pyłów lub płyny i materiały łatwo zapalne,

- ustawianie piecyków, grzejników na podstawach palnych albo w pobliżu innych palnych przedmiotów,

- uszkodzenia, pęknięcia przewodów kominowych, brak albo nieszczelności drzwiczek wycierowych na strychu lub w piwnicy.

5. Urządzenia oświetleniowe

W pomieszczeniach, w których występują łatwo zapalne lub wybuchowe gazy i pyły, oświetlenie elektryczne może spowodować pożar lub wybuch. Z tego względu w pomieszczeniach takich należy zakładać specjalne przeciw wybuchowe instalacje elektryczne.

Przy oświetleniu elektrycznym najczęstszymi przyczynami pożarów są wady instalacji elektrycznych przedstawione w części 2 - urządzenia elektryczne.

6. Procesy technologiczne w laboratoriach

Wielka różnorodność procesów laboratoryjnych nie pozwala na wyczerpujące omówienie tego zagadnienia. Przyczyny pożarów są różne dla poszczególnych technologii, pomieszczeń, oddziałów, stanowisk pracy, maszyn i urządzeń. Ogólna znajomość podstawowych niebezpieczeństw związanych z procesami badawczymi lub wynikającymi z nich daje możliwość oceny zjawiska i przedsięwzięcia odpowiednich środków bezpieczeństwa.

Pożary, które powstają podczas badań laboratoryjnych mogą być spowodowane przez:

- niewłaściwe obchodzenie się z łatwo palnymi lub wybuchowymi materiałami, gazami, cieczami,
- wzrost temperatury lub ciśnienia w urządzeniach i instalacjach, co może spowodować zapalenie się albo uszkodzenie aparatury, prowadzące do pożaru czy wybuchu,
- nieszczelność instalacji, maszyn i urządzeń powodujące wycieki lub wydzielanie się niebezpiecznych substancji,
- ulatnianie się gazów lub par cieczy palnych z aparatów i urządzeń technicznych,
- zakłócenia powstające w wyniku awarii urządzeń badawczych,
- brak lub złe działanie aparatów oraz wskaźników kontrolnych i pomiarowych,
- niedostateczną lub niewłaściwą konserwację maszyn, urządzeń i aparatury, (instrukcje technologiczno-ruchowe),
- nieprzestrzeganie środków ostrożności podczas prac remontowych i konserwacyjnych,
- niedostateczne przygotowanie fachowe obsługi maszyn, urządzeń i aparatury oraz brak nadzoru w czasie pracy,

W/w zasady bezpieczeństwa podczas przebiegu różnych procesów badawczych powinien uzupełnić każdy pracownik o różne specyficzne zjawiska, które występują na jego

stanowisku pracy, omówić je z przełożonymi i odpowiednio postępować.

7. Magazynowanie materiałów i surowców

Wadliwe metody składowania (magazynowania) materiałów, a w tym odczynników chemicznych, zwłaszcza palnych, w dużym stopniu zwiększają możliwości powstawania pożarów.

Do najczęstszych przyczyn należy:

- złe usytuowanie magazynków i składowisk materiałów w miejscach nie przeznaczonych na ten cel,

- wspólne przechowywanie materiałów wchodzących ze sobą w reakcje chemiczne, co powoduje nagrzewanie lub zapalenie się tych materiałów,

- samozapalenie się takich materiałów, jak węgiel, materiały strzępiaste, farby, zaoliwione czyściwo,

- wycieki płynów łatwo-palnych z butli i pojemników,

- nieprzestrzeganie porządku, czystości, zakazu palenia, zastawianie przejść, zbyt małe odległości pomiędzy stosami materiałów lub regałami,

- brak należytego dozoru i kontroli, szczególnie materiałów ulegających samozapaleniu,

- nagrzewanie materiałów wrażliwych na ciepło lub światło przez promienie słoneczne lub grzejniki.

8. Samozapalenia

Samozapalenie powstaje na skutek reakcji chemicznych lub procesów biologicznych, które zachodzą w materiałach, surowcach lub odpadach co powoduje stopniowe nagrzewanie się danego ciała bez udziału czynników zewnętrznych, zwęglanie się wskutek wysokiej temperatury i w końcowej fazie - samoistne zapalenie się tych substancji.

Samozapaleniu mogą ulec wszelkie odmiany węgla, szczególnie niebezpieczne jest zaoliwione czyściwo i szmaty pozostawione w zakamarkach, np. za grzejnikami, czy pod maszynami. Zużyte czyściwo i szmaty należy przechowywać w specjalnych, niepalnych pojemnikach.

Samozapaleniu sprzyja wilgotna, ciepła atmosfera i brak wentylacji. Nie wszystkie ciała jednakowo łatwo ulegają samozapaleniu. Zależy to od rodzaju materiałów, ich powinowactwa chemicznego, tj. zdolności łączenia się z sobą i z tlenem zawartym w powietrzu, od warunków, w których się znajdują, a więc temperatury otoczenia, dostępu powietrza, stopnia zawilgocenia, naświetlenia, stopnia rozdrobnienia.

Zapobiegać samozapaleniu można przez obserwację materiałów, badanie ich temperatury za pomocą termometrów-sond, wietrzenie, suszenie, przesypywanie.

9. Wyładowania elektryczności

Wyładowania elektryczności są ciągle jeszcze przyczyną licznych pożarów w różnych obiektach.

Wyładowania elektryczności dzielą się na:

- * wyładowania atmosferyczne,
- * wyładowania elektryczności statycznej.

Wyładowania atmosferyczne, czyli tzw. pioruny, powodują często również ofiary w ludziach. Na wyładowania tego typu najbardziej narażone są wysokie obiekty i odosobnione drzewa.

Powstałym wskutek wyładowań atmosferycznych pożarom można zapobiegać tylko zakładając właściwie wykonane instalacje odgromowe, czyli piorunochronne.

Zjawisko elektryczności statycznej polega na powstawaniu ładunków elektrycznych na częściach maszyn, instalacjach itp. wszędzie tam, gdzie następuje stykanie się i rozdzielanie różnych ciał, tarcie, przelewanie, przewijanie, chodzenie w gumowym obuwiu, itp. Powstające przy tym napięcia są czasem bardzo wysokie. Powoduje to wyładowania w postaci iskier i łuków, które w sprzyjających warunkach mogą stać się przyczyną pożaru lub wybuchu. Zdarza się to najczęściej w atmosferze nasyconej parami (np. benzyny, eteru) albo pyłami wybuchowymi.

Zapobiegać temu zjawisku można przez uziemianie maszyn, zbiorników i instalacji, zwilżanie lub jonizowanie powietrza, stosowanie uziemionych szczotek, ekranów zbierających, itp.

10. Podpalenia

Podpalenie jest to umyślne spowodowanie pożaru. Podpalaczami kierują różne pobudki, przy czym motywami podpażeń są najczęściej:

- chęć ukrycia nadużyć, zatarcie śladów innego przestępstwa, np. zbrodni lub kradzieży,
- chęć zysku z tytułu odszkodowania czy premii asekuracyjnej,
- zazdrość lub zawiść,
- porachunki osobiste, zemsta,
- choroba psychiczna, piromania,
- chęć wyróżnienia się odwagą w akcji ratowniczej,
- szkodnictwo, sabotaż.

Walka z podpaleniami jest trudna. Dużą rolę ogrywa tu czujność i rozsądek oraz obserwacja miejsc zagrożonych i osób podejrzanych.

11. Inne przyczyny pożarów

Pożary mogą powstać również wskutek:

- właściwości chemicznych niektórych ciał, np. fosforu, sodu, potasu, niektórych metali, zwłaszcza sproszkowanych. Mają one właściwość szybkiego łączenia się chemicznie z innymi ciałami i wydzielania wskutek tego dużych ilości ciepła, co staje się przyczyną pożaru,
- promieni słońca, skupionych przez soczewkę, powiększające szkło, okulary, pęcherzyki powietrza w szybach,
- huraganów, wichury, wybuchów, awarii i katastrof,
- zabawy dzieci ogniem otwartym lub zapałkami.

Jak widzimy, - przyczyn powstawania pożarów jest bardzo wiele. Niebezpieczeństwo jest więc wśród nas, towarzyszy niemal każdej naszej czynności. Często lekceważymy je, nie doceniamy go, np. w przypadku korzystania z energii elektrycznej lub posługiwania się otwartym ogniem.

Większość z przyczyn jest zależna od działania człowieka i dlatego przestrzeganie przepisów, zachowanie maksymalnych środków ostrożności i umiejętność przewidywania skutków wykonywanych czynności może w ogromnym stopniu zmniejszyć niebezpieczeństwo zaistnienia pożaru.

PRZYCZYNY ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARÓW

Każdy pożar, który nie zostanie ugaszony w zarodku przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego w sprzyjających warunkach i okolicznościach będzie się szybko rozprzestrzeniał. Na szybkie rozszerzanie się powstałego pożaru i wynikające stąd niebezpieczeństwo osobiste dla ludzi mają wpływ następujące czynniki:

- zwartość zabudowy,
- palność elementów budynków, a w tym odporność ogniowa,
- palność w budynkach murowanych, takich elementów konstrukcyjnych jak: ściany działowe, okładziny ścian dróg ewakuacyjnych (korytarzy, klatek schodowych), stropy międzkondygnacyjne, drewniane konstrukcje dachu,
- palność wykładzin podłogowych i okładzin ściennych,
- niewłaściwe składowanie materiałów (składowanie przedmiotów i materiałów łatwo zapalnych w pomieszczeniach nie wydzielonych dostatecznie od innych pomieszczeń),
- brak porządku i czystości (zagracone strychy, piwnice),
- późne zauważenie powstałego pożaru, szczególnie w porze nocnej przy niedostatecznej obsadzie dozoru obiektu wewnątrz oraz na zewnątrz budynku (brak porterów i dozorczy),
- opóźnione wszczęcie alarmu pożarowego i opóźnione zaalarmowanie jednostek straży pożarnych (brak środków alarmowania),
- zupełny brak lub niedostateczny stan urządzeń p.pożarowego zaopatrzenia wodnego obiektu do opanowania w zarodku lub początkowym stadium rozszerzania się,
- znaczna odległość obiektu od siedziby najbliższej terenowej straży pożarnej lub zły stan dróg dojazdowych co znacznie opóźnia przyjazd jednostek straży do akcji,
- brak przygotowania pracowników w zakresie postępowania na wypadek powstania pożaru, umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym, znajomości zasad prowadzenia ewakuacji,

- niewłaściwe prowadzenie akcji gaśniczej,
- brak sprzętu gaśniczego,
- brak nadzoru przeciwpożarowego.

Kierownictwo obiektów (administratorzy) powinno dążyć do stwarzania takich warunków, które by maksymalnie zabezpieczyły przed możliwością szybkiego rozprzestrzeniania się ognia w wypadku powstania pożaru. Osiągnąć to można przez dbałość o:

- dostosowanie obiektów do warunków i wymagań przeciwpożarowych,
- wzmożenie wśród pracowników dyscypliny w przestrzeganiu przepisów przeciwpożarowych,
- zapewnienie skutecznej własnej interwencji na wypadek powstania pożaru przed przybyciem pierwszej jednostki straży pożarnej.

ZASADY ZAPOBIEGANIA MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU (ZAGADNIENIA PREWENCYJNE)

Problem zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków w trakcie ich użytkowania jest mocno akcentowany w szeregu podstawowych aktów prawnych, a w szczególności w przepisach prawa budowlanego, ustawie o ochronie przeciwpożarowej i przepisach wykonawczych do tych aktów.

W przedmiocie szczegółowej regulacji problemu zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków istotne miejsce zajmuje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. nr 92 poz. 460). Z powyższego normatywu, jak i innych o charakterze prewencyjnym (warunki techniczne) wynikają następujące zasady (nakazy, zakazy, wskazania):

1. W obiekcie oraz na terenie przyległym do niego (10m), zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1/ Używanie otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach gdzie występują materiały niebezpieczne pożarowo (ciecze palne - temp. zapłonu do 55°C, gazy palne, materiały stałe podatne na zapalenie). Palenie tytoniu w obiektach UG - zabronione z dniem 1 marca 1995r. (poza DS-mi i H.A).
- 2/ Wysypywanie gorącego popiołu, żużla lub spalanie śmieci i odpadków.
- 3/ Rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów palnych.
- 4/ Przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od różnego rodzaju urządzeń grzejnych, których temperatura przekracza 100°C oraz od linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV.
- 5/ Użytkowanie elektrycznych urządzeń grzejnych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
- 6/ Stosowanie na osłony punktów oświetleniowych jakichkolwiek materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudnozapalnych jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki.
- 7/ Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzęt instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem
- 8/ Składowanie (ustawianie) jakichkolwiek materiałów - przedmiotów na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji (korytarze, klatki schodowe) utrudniających ewakuację.

9/ Zamykanie drzwi ewakuacyjnych (przejsć) w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie. Jeżeli jest zamek, to w pobliżu (do 15 m) powinien być dobrze oznakowany i dostępny klucz.

10/ Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

- instalacji sygnalizacyjno-alarmowych,
- zaworów hydrantowych,
- urządzeń do usuwania dymów i gazów pożarowych,
- wyłączników prądu (tablic energetycznych),
- zaworów gazowych,
- podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnic),
- instrukcji postępowania na wypadek pożaru,
- wyjść ewakuacyjnych.

2. Kierownicy jednostek organizacyjnych (administratorzy) zobowiązani są do:

1/ Umieszczania w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych (przy telefonach) oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru.

2/ Oznakowania, zgodnie z Polskimi Normami:

- dróg, wyjść i kierunków ewakuacji,
- miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych (gaśnice, itp)
- elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- lokalizacji przeciwpożarowych wyłączników prądu, głównych zaworów gazu oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- pomieszczeń, w których występują materiały pożarowo niebezpieczne.

3/ Rozmieszczania zgodnie z wymaganiami podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice) oraz zapewnienie natychmiastowego jego użycia.

3. Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych (pkt. 1.1.) należy przestrzegać następujących zasad:

1/ Wszystkie czynności związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, transportem lub składowaniem materiałów pożarowo niebezpiecznych należy wykonywać zgodnie z warunkami ochrony przeciwpożarowej określonymi w instrukcji technologicznej lub według wskazań ich producenta.

2/ Materiały pożarowo - niebezpieczne powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania.

3/ Ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C należy przechowywać wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudnozapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia, zabezpieczone przed stłuczeniem.

4/ Nie należy przechowywać cieczy o temp. zapłonu poniżej 55°C w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach nie przystosowanych do tego celu.

5/ Zabrania się przechowywać materiały pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych, jak również na tarasach, balkonach i loggiach.

6/ Przy stosowaniu w pomieszczeniu cieczy o temp. zapłonu poniżej 21°C należy zapewnić skuteczną wentylację.

7/ W jednej strefie pożarowej (średnio - budynek) dopuszcza się przechowywanie do 10 litrów cieczy o temp. zapłonu do 21°C oraz do 50 litrów o temp. zapłonu od 21°C do 55°C .

8/ Pomieszczenie, w którym może wytworzyć się mieszanina wybuchowa, powstała z wydzielającej się takiej ilości palnych gazów, par, mgieł lub pyłów, których wybuch mógłby spowodować przyrost ciśnienia w tym pomieszczeniu przekraczający 5 kPa, określa się jako pomieszczenie zagrożone wybuchem.

4. W obiekcie budowlanym, z pomieszczeń należy zapewnić bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio na poziome (korytarze) lub pionowe (klatki schodowe) drogi komunikacji ogólnej. Należy zapewnić odpowiednią szerokość wyjścia, kierunek otwierania się drzwi, długość przejścia i dojścia ewakuacyjnego, itp.
5. W celu zapewnienia ewakuacji ludzi z obiektów i pomieszczeń należy uwzględnić liczbę przebywających w nich ludzi, ich stan sprawności, przygotowanie personelu do ewakuowania tych ludzi, funkcję, wielkość i wysokość pomieszczeń i obiektów, długości dojsć i przejść ewakuacyjnych, rodzaj materiałów zastosowanych na drogach komunikacji ogólnej (podłogi, ściany, sufity) szerokość wyjść, urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych, oświetlenie ewakuacyjne, itp.
6. Drzwi pomieszczeń, w których może przebywać jednocześnie więcej niż 300 osób, należy w miarę możliwości wyposażyć w drzwi przeciwpaniczne.
7. W obiektach, w których są organizowane imprezy artystyczne i innego rodzaju zgromadzenia z udziałem ponad 200 widzów (miejsc siedzących), a w przypadku imprez i zgromadzeń dziecięcych powyżej 100 miejsc siedzących, obowiązują specjalne wymagania. W pomieszczeniach, w których jednocześnie może przebywać więcej niż 50 osób (stałe elementy wyposażenia) oraz inne elementy wystroju wnętrza powinny być wykonane co najmniej z materiału trudno zapalnego.
8. Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów łatwo zapalnych jest zabronione.
9. Jeżeli w obiekcie zainstalowana jest samoczynna sygnalizacja pożarowa oraz oświetlenie ewakuacyjne - zatrudnieni pracownicy powinni znać zasady zachowania się w przypadku zadziałania tych urządzeń. (Sprawdzić przyczyny zadziałania, postąpić zgodnie z instrukcją postępowania na wypadek pożaru).

10. Jeżeli okna (okno) w pomieszczeniach są okratowane - należy co najmniej jedno (oznakowana rama w kolorze zielonym) dostosować do możliwości szybkiego otwarcia od strony wewnętrznej pomieszczenia (wyraźnie oznakowany klucz w najbliższym otoczeniu).
11. Każdy z pracowników między innymi powinien znać:
- 1/ Instrukcję postępowania na wypadek pożaru.
  - 2/ Podstawowe wymagania przeciwpożarowe obowiązujące w obiekcie.
  - 3/ Zakres oraz sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego (na etykietach gaśnic).
  - 4/ Podstawowe zasady przeprowadzania akcji ratowniczo - gaśniczej.
12. Instalacje i urządzenia techniczne, będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczególnych.
13. Zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych powinny być usuwane:
- od palenisk opalanych paliwem stałym - co najmniej 4 razy w roku,
  - od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym - co najmniej dwa razy w roku,
  - od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - co najmniej raz w miesiącu.
14. Z przewodów wentylacyjnych należy usuwać zanieczyszczenia co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

ZASADY ORGANIZOWANIA IMPREZ Z UDZIAŁEM PONAD 50 OSÓB
(WSKAZANIA)

W przypadku organizowania imprezy (balu, zabawy, dyskoteki, koncertu, itp.) z udziałem ponad 50 osób, należy:

1. Każdorazowo przed rozpoczęciem imprezy ocenić i sprawdzić prawidłowość zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, zwracając uwagę na to, czy zapewniono:

- 1/ właściwe warunki ewakuacji ludzi, a w szczególności:
  - a) co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, w których przebywać będzie więcej niż 50 osób lub których powierzchnia przekracza 300m²,
  - b) szerokość drzwi dostosowaną do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, licząc 0,6 m na 100 osób, lecz mniej niż 0,9 m na każde drzwi,
  - c) drzwi wyjściowe otwierające się na zewnątrz pomieszczeń, nie będące rozsuwanymi, podnoszonymi lub obrotowymi,
  - d) długości dróg ewakuacyjnych nie przekraczające:
    - dla drogi w pomieszczeniu (sali) mierzonej od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia - 40 m,
    - dla drogi od wyjścia ewakuacyjnego z pomieszczenia (sali) do bezpośredniego wyjścia na zewnątrz budynku lub drzwi względnie spocznika schodów klatki schodowej - 10 m, gdy istnieje tylko jedna droga ewakuacyjna i 30 m, gdy jest ich więcej,
    - korytarze i klatki schodowe ewakuacyjne bez składowanych tam materiałów palnych i przedmiotów, utrudniających ewakuację;
- 2/ odpowiedni wystrój wnętrza, w którym:
  - elementy wyposażenia, dekoracje i wykładziny podłogowe są z materiałów co najmniej trudno zapalnych,
  - wykładziny sufitowe są niepalne;

3/ sprawnie działające urządzenia i instalacje przeciwpożarowe, jak:

- podręczny sprzęt gaśniczy - na każde 300m² powierzchni powinna przypadać co najmniej jedna gaśnica o masie środka gaśniczego 2 kg (2dm³),

- hydranty,

oraz o ile występują:

- oświetlenie bezpieczeństwa i ewakuacyjne - wymagane przy liczbie osób większej niż 300,

- instalacje sygnalizacyjno-alarmowe,

- urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych,

- stałe i półstałe instalacje gaśnicze,

- telefony alarmowe umożliwiające łączność z najbliższą jednostką Państwowej Straży Pożarnej;

4/ dostęp do:

- podręcznego sprzętu gaśniczego,

- miejsc uruchomienia urządzeń i instalacji przeciwpożarowych,

- przeciwpożarowych wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu,

- wyjść ewakuacyjnych;

5/ oznakowanie zgodnie z Polskimi Normami:

- dróg, wyjść i kierunków ewakuacji,

- miejsc usytuowania i uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych, telefonów alarmowych, wyłączników prądu i gazu,

- miejsca ustawienia podręcznego sprzętu gaśniczego;

6/ umieszczenie w miejscach widocznych wykazów telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru;

7/ znajomość przez pracowników obsługi i służb ochrony obiektu zasad postępowania na wypadek powstania pożaru, a w szczególności:

- zasad organizacji i prowadzenia ewakuacji,

- sposobu alarmowania Państwowej Straży Pożarnej oraz służb ratowniczych działających w obiekcie,
- zasad użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się w obiekcie;

8/ drogi pożarowe i dostęp do obiektu dla jednostek ratowniczych;

9/ właściwy dobór i wykonanie ogrzewania oraz instalacji elektroenergetycznych (potwierdzonych wynikiem badań izolacji w okresie ubiegłych 12 miesięcy).

2. Czynności sprawdzania obiektu przed rozpoczęciem imprezy i stwierdzony stan zabezpieczenia oraz wydane polecenia dla usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości należy udokumentować.

3. W trakcie trwania imprezy należy zwracać uwagę na:

- 1/ zachowanie bezpieczeństwa podczas stosowania efektów specjalnych,
- 2/ przestrzeganie zakazu stosowania w przestrzeniach zamkniętych (salach) efektów pirotechnicznych,
- 3/ sprawność połączeń urządzeń nagłaśniających, oświetleniowych, itp.
- 4/ utrzymanie drożności dróg ewakuacyjnych i możliwość natychmiastowego otwarcia drzwi ewakuacyjnych,
- 5/ zapewnienie przejezdności dojazdów pożarowych i zachowanie dostępu do obiektu dla jednostek ratowniczo-gaśniczych,
- 6/ przestrzeganie zakazu używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych,
- 7/ zapewnienie stałego nadzoru nad przebiegiem imprezy przez wyznaczone osoby,
- 8/ zachowanie się publiczności - należy eliminować wszelkie zachowania, mogące być przyczyną zagrożenia.

4. W przypadku organizowania dużych imprez, np. z udziałem ponad 100 osób, należy nawiązać współpracę z Komendą Rejonową Państwowej Straży Pożarnej, celem ewentualnego określenia dodatkowych, stosownych przedsięwzięć prewencyjnych.
5. O każdej imprezie z udziałem ponad 50 osób organizator z akceptacją administratora zawiadamia pisemnie z wyprzedzeniem co najmniej 7-miu dni Dyrektora Administracyjnego, z podaniem miejsca imprezy, czasu jej trwania, osoby odpowiedzialnej z jej podpisem oraz oświadczenia o spełnieniu warunków j.w.

LABORATORIA

W zdecydowanej większości obiekty Uniwersytetu Gdańskiego kwalifikuje się do ZL - III zagrożenia ludzi. Największe niebezpieczeństwo dla ludzi występuje w salach zajęć dydaktycznych z dużą grupą słuchaczy oraz w pomieszczeniach laboratoryjnych.

Zagadnienia pierwszego tematu (zasady bezpieczeństwa, warunki ewakuacyjne) opisano w pozostałych działach instrukcji. Poniżej określono ogólne wymagania obowiązujące w laboratoriach.

W laboratoriach pracuje się bardzo często z substancjami stwarzającymi zagrożenia tak pożarowe jak i wybuchowe, co wymaga określonego sposobu zachowania organów organizacyjno-prewencyjnych. W tym celu wskazane jest opracowanie instrukcji laboratoryjnej, która powinna określać w szczególności:

- rodzaje prowadzonych prac laboratoryjnych (tematów),

- charakterystykę pożarowo-techniczną substancji biorących udział w procesach laboratoryjnych, (opis własności fizykochemicznych surowców [odczynników], produktów pośrednich i końcowych, ubocznych, odpadów, ścieków, gazów, itp., z podaniem: wzorów chemicznych, ciężarów cząsteczkowych, temperatury wrzenia i topnienia, lotności związków, gęstości względem powietrza, ciepła właściwego, temperatury zapłonu, samozapalenia, granic wybuchowości),
- opis wykorzystywanej aparatury i prowadzenia procesu,
- wyszczególnienie i charakterystykę operacji niebezpiecznych z punktu widzenia bezpieczeństwa pożarowego i wybuchowego, (wyszczególnić momenty niebezpieczne wynikające z normalnego przebiegu procesu jak i sytuacje awaryjne, itp),
- postępowania w przypadku awarii lub pożaru, (sposoby postępowania przy neutralizacji substancji niebezpiecznych, sposoby gaszenia pożaru, rodzaj sprzętu).

Niezmiernie ważnym jest dopuszczenie do pracy w laboratorium jedynie osób, które odbyły wstępne szkolenie przeciwpożarowe, a co najmniej w terminie 7 dni od daty zatrudnienia zapoznane zostały z obowiązującą laboratoryjną instrukcją przeciwpożarową, zawierającą poza powyższym:

- pouczenie o zachowaniu czystości i porządku w miejscu pracy, trwałe etykiety na naczyniach z odczynnikami,
- wskazanie miejsca z naczyniem na odpadki nie zagrażające bezpieczeństwu,
- wskazanie miejsca ze specjalnymi pojemnikami do składowania odpadów substancji łatwo zapalnych i cieczy palnych,
- informację o dozorcze w przypadku awarii lub przerw w zasilaniu chłodziarek, lodówek termostatów itp, sposób zabezpieczenia przed elektrycznością statyczną,
- sposób postępowania w przypadku rozlania cieczy łatwo zapalnych (wyłączyć odbiorniki elektryczne, przewietrzać pomieszczenie i zbierać ciecz przy użyciu substancji porowatych [trociny, piach, ziemia okrzemkowa].

Prace laboratoryjne prowadzone w oparciu o substancje łatwo zapalne i wybuchowe należy tak realizować, aby nie występowało równoczesne wykonywanie kilku tematów w tym samym pomieszczeniu, gdy ich realizacja wymaga stosowania substancji mogących wchodzić ze sobą w niebezpieczne reakcje.

W stosunku do aparatury laboratoryjnej zasady bezpieczeństwa pożarowego przewidują w szczególności:

- * stosowanie osłon zabezpieczających personel obsługujący w razie istnienia niebezpieczeństwa wybuchu,

- * obowiązek hermetyzacji aparatury, w której stosuje się substancje łatwo zapalne i wybuchowe,

- * zapewnienie sprawnej wentylacji mechanicznej, w tym zwłaszcza wyciągowej; w przypadku pracy wentylatora w digestorium należy pamiętać o tym, aby wyłączona była wentylacja ogólna w pomieszczeniu, w którym znajduje się digestorium,

- * wyposażenie instalacji elektrycznej, gazowej, parowej, powietrznej itp. w centralne wyłączniki usytuowane w miejscach łatwo dostępnych i trwale oznakowanych,

- * konieczność maksymalnego "uzbrojenia" procesów laboratoryjnych o szczególnym zagrożeniu pożarowym i wybuchowym w automatykę sterowania, zawory bezpieczeństwa, urządzenia kontrolne, itp,

Przy pracy z aparaturą szklaną należy przestrzegać następujących zasad:

- * unikać podgrzewania naczyń grubościennych, które łatwo pękają,

- * duże zlewki i kolby (o pojemności powyżej 1l) ujmować dwoma rękami tak, aby wygięte krawędzie opierały się na dużych i wskazujących palcach dłoni; unikać ściskania naczyń i podtrzymywać je od dołu,

- * stawiając naczynia na twardych powierzchniach podkładać pod nie materiał miękki (np. gumę).

BUTLE Z GAZAMI TECHNICZNYMI

Pomieszczenia magazynowe przeznaczone do składowania gazów palnych powinny spełniać wymagania określone dla pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

Dopuszcza się magazynowanie w jednym pomieszczeniu:

- * butli z gazami palnymi oraz z gazami niepalnymi, nietrującymi, z wyjątkiem gazów utleniających, na drzwiach pomieszczeń, w których przechowuje się butle należy zamieścić informację o rodzaju gazu w butlach,

- * butli opróżnionych z butlami napełnionymi gazem palnym pod warunkiem ich oddzielnego ustawienia.

Butle należy zabezpieczyć przed upadkiem stosując bariery, przegrody lub inne środki ochronne, a zawory butli zabezpieczyć kołpakami.

Poddawanie butli z gazami palnymi bezpośrednio działaniu ognia jest zabronione.

Butle z gazami palnymi należy chronić przed ogrzaniem do temperatury przekraczającej 35°C.

Butle z gazami palnymi należy ustawić co najmniej 1 m od nie osłoniętych grzejników i 10 m od źródeł ognia otwartego.

Butle z gazem skroplonym należy składować w pozycji stojącej.

Należy zwracać szczególną uwagę na szczelność zaworu butli i instalacji podłączonej do butli.

Uniemżliwiać zetknięcie się tlenu z tłuszczem (nie używać zatłuszczonych rękawic do otwierania zaworu butli tlenowej).

ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo osoba zainteresowana (zlecający, wykonawca) jest obowiązana:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie w powietrzu w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej wybuchowości,

- w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe,
- prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zlecający prace pożarowo niebezpieczne jest obowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Do prac związanych ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, zalicza się w szczególności prace związane z:

- przygotowaniem cieczy, gazów i pyłów do stosowania w laboratorium,
- stosowaniem tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
- suszeniem,
- usuwaniem pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy (stołów laboratoryjnych).

Wykonywanie prac na stanowiskach jest dopuszczalne wyłącznie po usunięciu stosowanych tam cieczy, gazów, pyłów lub ich pozostałości, gdy przeprowadzone pomiary stężeń wykluczają możliwość powstania mieszanin wybuchowych.

Przy pracach o których mowa wyżej, należy dokonać analizy zagrożenia wybuchem oraz określić niezbędne techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Wentylacja stanowisk (digestoria) powinna uniemożliwiać powstanie stref zagrożenia wybuchem.

Prace na stanowisku należy uzależnić od sprawnie działającej wentylacji za pomocą blokad lub innych równorzędnych zabezpieczeń.

Wielkość stanowiska lub grupy stanowisk powinna być wyznaczona przez:

- przegrody budowlane tworzące odrębne pomieszczenia wydzielone pożarowo,
- szczelne ścianki wykonane z materiałów niepalnych o wysokości większej o 1,5 m od wysokości strefy zagrożenia wybuchem, przy ograniczeniu użytkowania przestrzeni nad stanowiskiem ze względu na możliwość stworzenia zagrożenia pożarem lub wybuchem,
- pełne szczelne obudowy wykonane z materiałów niepalnych.

Wokół stanowiska lub grupy stanowisk powinna być wyznaczona ochronna strefa bezpieczeństwa, o szerokości minimalnej 1,5m, z wyjątkiem części wydzielonych stałymi szczelnymi przegrodami budowlanymi.

Stanowisko wraz ze strefą ochronną należy oznakować tablicami ostrzegawczymi.

Na stanowisku i w strefie ochronnej jest zabronione używanie ognia otwartego i stosowanie urządzeń mogących spowodować pożar lub wybuch.

Stanowiska w pomieszczeniach nie wydzielonych pożarowo należy tak lokalizować, aby skutki ewentualnego wybuchu nie stanowiły zagrożenia dla osób lub obiektu.

Na stanowiskach mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły w ilości niezbędnej do prowadzenia prac badawczych, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danego dnia (zmiany).

Zapas substancji znajdującej się na stanowisku powinien być przechowywany w niepalnych lub innych dopuszczonych, szczelnych opakowaniach.

Pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku jest zabronione.

Po zakończeniu prac na stanowisku wszystkie naczynia i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji.

Ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości stosowane na stanowisku nie powinny zalegać na urządzeniach stanowiska, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu.

SPAWANIE

Pod pojęciem procesów lub prac spawalniczych należy rozumieć cięcie palnikiem, spawanie, lutowanie, podgrzewanie itp.

Łuk elektryczny, płomień palnika, rozpryski metalu, nagrzane do wysokiej temperatury nagrzane do wysokiej temperatury elementy metalowe przy zetknięciu z materiałami palnymi mogą łatwo spowodować pożar.

Spawanie lub cięcie palnikiem różnych pojemników, przewodów i aparatury technologicznej nie oczyszczonych dokładnie z resztek łatwo zapalnych cieczy, gazów i pyłów - sprawia wyjątkowe zagrożenie.

Przed przystąpieniem do prac spawalniczych osoba zainteresowana - zlecająca powinna:

- * spowodować dokonanie komisyjnej oceny zagrożenia pożarowego w danym pomieszczeniu oraz określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe mające na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru albo wybuchu, z czego należy sporządzić protokół według niżej zamieszczonego wzoru,

- * wydać pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac spawalniczych,

- * po zakończeniu prac spawalniczych zorganizować kontrolę w rejonie spawania i w pomieszczeniach sąsiednich.

Obowiązki spawaczy

W celu uniknięcia niebezpieczeństwa należy bezwzględnie:

- przed pracą:

* sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz czy są tak ustawione w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu względnie gazów,

* przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy sprawny technicznie i odpowiednio dobrany sprzęt pożarniczy (gaśnice, hydronetki wodne),

* zależnie od sytuacji w miejscu spawania:

a) zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przeniknięciem płomieni, iskier i cząstek metalu, uszczelniając wszelkie otwory i szczeliny w ścianach, podłogach i stropach - w tym również otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych, itp. - niepalnym materiałem, np. zwilżonymi matami niepalnymi, gipsem, itp.,

b) usunąć na bezpieczną odległość poza promień zasięgu iskier wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach przyległych do miejsca spawania występują otwory i szczeliny nie zabezpieczone w sposób określony wyżej,

c) przykryć szczelnie wszelkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, jeśli niemożliwe jest zastosowanie zabezpieczeń określonych, jak wyżej,

d) zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia, stosując w tym celu osłony z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła oraz stosując zraszanie wodą, itp.,

e) zabezpieczyć palne materiały przed zapaleniem wskutek przewodnictwa cieplnego, stosując np. odsunięcie materiałów - w tym również w pomieszczeniach sąsiednich - od przewodów, konstrukcji i urządzeń metalowych poddawanych spawaniu - stałe chłodzenie wodą, itp.,

f) zastosować szczególne środki zabezpieczenia przy spawaniu wszelkich pojemników, przewodów i aparatury technologicznej po łatwo zapalnych cieczach, gazach i pyłach - w myśl zaleceń powołanej w tym celu komisji.

- w czasie pracy:

a) ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w protokole komisji lub w zezwoleniu na spawanie,

b) stale obserwować miejsca upadku rozprysków spawalniczych, niezwłocznie likwidować zauważone źródło ognia, zbierać do wiadra lub pojemnika z piaskiem pozostałości elektrod i rozżarzone części metalu,

c) parokrotnie, zależnie od czasu trwania pracy zraszać wodą zagrożone palne elementy budynku,

d) przerwać pracę w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru,

e) w razie powstania pożaru zaalarmować straż pożarną i przystąpić do gaszenia.

- po pracy:

a) dokładnie sprawdzić, czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp. nie wystąpiły objawy ognia, tlenie, iskrzenie, dym,

b) zrosić wodą nagrzane palne elementy budynku i miejsca w których mogłyby powstać zarzewia ognia,

c) w budynkach niebezpiecznych pod względem pożarowym, bądź posiadających palne elementy konstrukcyjne, kontrolę miejsca i rejonu przeprowadzania prac spawalniczych należy powtórzyć po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac spawalniczych. Wyniki kontroli, powinny być odnotowane w książce kontroli prac spawalniczych.

PROTOKÓŁ (wzór)

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych

1. Nazwa i określenie przeznaczenia pomieszczenia - budynku i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania.

2. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu.

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie prac spawalniczych.

4. Sposób zabezpieczenia miejsca spawania.

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego niezbędnego do zabezpieczenia prac spawalniczych.

6. Srodki i sposób alarmowania współpracowników, pracowników zakładu i straży pożarnej (nr tel. ....) w przypadku zaistnienia pożaru.

7. Osoba(-y) odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych.

8. Osoba(-y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku prac spawalniczych.

9. Osoba(-y) zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu.

Podpisy członków komisji

.....
(imię i nazwisko, stanowisko)

SRODKI GAŚNICZE

Podręczny sprzęt gaśniczy

Proces palenia może powstać tylko wtedy, kiedy występują jednocześnie trzy czynniki: materiał palny, tle oraz źródło ciepła.

W powietrzu występuje ok. 21 % tlenu i dlatego źródło ciepła o temperaturze wyższej od temperatury zapalenia materiału palnego może zapoczątkować proces palenia się.

Aby zgasić pożar należy przynajmniej jeden z powyższych czynników wyeliminować za pomocą m.in. środków gaśniczych stosowanych w różnego rodzaju urządzeniach (gaśnice, hydronetki, agregaty, hydranty).

Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w zarodku. W urządzeniach tych stosuje się następujące środki gaśnicze:

1. WODA jest jednym z najpowszechniej stosowanych środków gaśniczych. Jej własności jako środka gaśniczego są następujące:

* ze wszystkich ciał spotykanych w przyrodzie woda ma największe ciepło właściwe i największe parowanie. Tak więc wylana na palące się ciało pobiera z niego duże ilości ciepła i sama się ogrzewając oziębia je do temperatury, która uniemożliwia dalsze palenie się,

* w zetknięciu z ogniem wytwarza dużą ilość pary wodnej, która wypiera z najbliższego otoczenia ogniska pożaru powietrze, a więc i tlen, przerywając lub utrudniając w ten sposób palenie się.

Działanie gaśnicze wody polega przede wszystkim na odbieraniu ciepła, a więc ochładzaniu palącego się materiału do temperatury, poniżej której zjawisko palenia się nie może przebiegać oraz wytwarzaniu dużej ilości pary wodnej - izolowaniu ogniska pożaru od dostępu tlenu z powietrza.

P o n a d t o:

* w warunkach normalnych woda w temperaturach dodatnich występuje w postaci cieczy, łatwo przenika więc do wnętrza płonących materiałów, w miejsca trudno dostępne.

* woda stosowana w postaci zwartych prądów pod ciśnieniem mechanicznie zbijają płomień.

N i e w o l n o g a s i ć w o d ą następujących materiałów palnych:

- ciał, w których pod wpływem zetknięcia z wodą zachodzą reakcje chemiczne. Należą do nich m.in.: karbid, sól, potas, które polane wodą wytwarzają palne lub wybuchowe gazy,

- płynów łatwo zapalnych, lżejszych od wody, jak: benzyny, nafty, - które palą się ogniem powierzchniowym. Woda zastosowana do gaszenia takich płynów, które znajdują się przeważnie w naczyniach lub zbiornikach, jako cięższa od gaszonego płynu, opada na dół i powoduje przelanie się palącej substancji,

- instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem. Woda stosowana do gaszenia pożaru jest dobrym przewodnikiem prądu elektrycznego i dlatego przed przystąpieniem do gaszenia pożaru instalacji elektrycznych należy spowodować przerwanie dopływu prądu,

- ciał palących się w postaci żaru o wysokiej temperaturze. Silnie nagrzane urządzenia lub żelazne elementy konstrukcyjne oziębiane gwałtownie wodą mogą ulec zniszczeniu lub deformacji.

Piana gaśnicza

Innym, powszechnie stosowanym środkiem gaśniczym oprócz wody jest piana. Piana posiada podobne własności jak woda. Jej dodatkową zaletą jest możliwość użycia do gaszenia cieczy palnych lżejszych od wody (ropopochodne).

Dwutlenek węgla

Bardzo dobrym środkiem gaśniczym, który nadaje się do gaszenia wszystkich pożarów i nie powoduje praktycznie żadnych zniszczeń i strat, jest dwutlenek węgla (CO_2).

Używa się go w stanie ciekłym, sprężonym w stalowych butlach. Właściwości gaśnicze dwutlenku węgla polegają na izolowaniu palących się przedmiotów od dostępu tlenu i rozrzedzeniu tlenu z powietrza do stopnia, który uniemożliwia palenie. Ponadto dwutlenek węgla ma duże właściwości oziębiające. (Uwaga, temp. wydobywającego się CO_2 z gaśnicy wynosi ok. -75°C).

Dwutlenek węgla nie przewodzi prądu elektrycznego, pod względem chemicznym jest ciałem biernym, tzn. nie wchodzi w reakcję z innymi ciałami, nie niszczy, nie moczy gaszonych przedmiotów, jest lżejszy od wszystkich płynów łatwo palnych i nie tworzy żadnych mieszanin wybuchowych. Dlatego też jest on idealnym środkiem gaśniczym, który nadaje się do gaszenia wszystkich pożarów, a zwłaszcza cieczy i gazów palnych, farb i lakierów, rozpuszczalników, instalacji elektrycznych pod napięciem, ciał chemicznych, które reagują z wodą.

Halony

Halony są to ciecze niepalne, o różnym składzie chemicznym, które charakteryzują się małym ciepłem właściwym i niską temperaturą wrzenia.

Właściwości gaśnicze halonów są następujące: wskutek niskiej temperatury wrzenia oraz małego ciepła właściwego i parowania - w zetknięciu z płonącymi ciałami - natychmiast parują, otaczając palący się przedmiot ciężkimi niepalnymi gazami, które izolują go od dostępu tlenu. Jednocześnie halony mają specjalną zdolność fizyko-chemiczną przerywania reakcji palenia. Skutek gaśniczy jest

natychmiastowy. Właściwości oziębiające halonów są znikome. Można zabezpieczać drogocenną aparaturę elektroniczną (komputery, itp). Zastosowanie halonu ogranicza się jednak z uwagi na współdziałanie w tworzeniu tzw. "dziury ozonowej". W miejsce halonu wprowadza się inne gazy obojętne, np: azot, argon.

Ze względu na możliwość powstania toksycznych par, używanie halonów w zamkniętych pomieszczeniach, bez zastosowania sprzętu ochrony przeciwgazowej, jest niedozwolone.

Proszki gaśnicze

Proszki gaśnicze stanowią obok halonów jeden z najskuteczniejszych i najnowocześniejszych środków gaśniczych, jakie stosuje się w ochronie przeciwpożarowej.

Podstawowymi składnikami tych proszków są odpowiednio spreparowane, w sposób zapewniający im sypkość i odporność na zawilgocenie, związki sodu, potasu i fosforanu.

Działanie gaśnicze proszku polega na przerywaniu reakcji spalania. Skutek gaśniczy proszku jest natychmiastowy, jeżeli użyje się do we właściwy sposób i w odpowiedniej ilości w stosunku do rozmiarów pożaru.

Proszki są uniwersalnym środkiem gaśniczym. Nadają się zwłaszcza do gaszenia płynów i gazów łatwo zapalnych, olejów, wosków, alkoholu, a także do gaszenia ciał palących się w wysokiej temperaturze w postaci żaru oraz tam, gdzie użycie innych, płynnych środków mogłoby spowodować zniszczenia, np. w archiwach i bibliotekach. Proszki nie przewodzą prądu elektrycznego, można je więc stosować także do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem.

Do zastosowania w/w środków gaśniczych konieczny jest podręczny sprzęt gaśniczy.

Podręczny sprzęt gaśniczy służy do gaszenia pożarów w zarodku, w pierwszej fazie powstania pożaru.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice (pianowe, proszkowe, śniegowe i halonowe), małe agregaty gaśnicze do 25 kg środka gaśniczego, koce gaśnicze, hydronetki oraz hydranty wewnętrzne.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy przestrzegać następujących zasad:

1) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych - przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach, na korytarzach, w pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz,

2) w budynkach wielokondygnacyjnych sprzęt umieszcza się w tych samych miejscach na każdej kondygnacji (jeśli pozwalają na to warunki techniczne),

3) miejsca wyznaczone na sprzęt należy oznakować zgodnie z postanowieniami Polskiej Normy PN-92/N-01256/01 Znaki Bezpieczeństwa; Ochrona Przeciwpożarowa,

4) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,

5) sprzęt powinien być konserwowany w wyznaczonych czasokresach określonych przez producenta (potwierdzenie - czytelny podpis konserwatora na etykietach),

6) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione), dowodem sprawności są nienaruszone plomby,

7) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

8) sprzęt można zabezpieczać przed kradzieżą, ale w taki sposób, aby istniała możliwość natychmiastowego użycia.

Budynki należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w zależności od zagrożenia wybuchem, kategorii zagrożenia ludzi, wielkości obciążenia ogniowego oraz powierzchni (jednostki odniesienia).

Jedna gaśnica (m.in. 2 kg, 2 dcm³) powinna przypadać:

- w budynkach (archiwach) i bibliotekach oraz w strefach zagrożonych wybuchem na 150m² powierzchni;
- w pozostałych na każde 300m².

GASNICE - to przenośne urządzenia, które po ręcznym uruchomieniu samoczynnie wyładowują swoją zawartość, wymagając jedynie kierowania strumieniem środka gaśniczego na ogień.

AGREGATY GASNICZE - są to właściwie duże gaśnice umieszczane na podwoziach najczęściej dwukołowych, które ułatwiają przemieszczanie i użytkowanie tego sprzętu.

Zakres stosowania i obsługa agregatów są podobne jak dla odpowiednich gaśnic. Stosowane są one przede wszystkim w obiektach użyteczności publicznej, gdzie wymaga się większej ilości środków gaśniczych dla zabezpieczenia pomieszczeń przed rozprzestrzenianiem się pożaru. Użycie agregatu określone jest na etykiecie.

KOCE GASNICZE - służą do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza od palącego się przedmiotu. Nadają się one zwłaszcza do gaszenia przedmiotów małych, o zwartej budowie, umiejscowionych nisko, przy ziemi. Można je używać również do gaszenia pożarów silników spalinowych i elektrycznych, płynów łatwo palnych, znajdujących się w niewielkich pojemnikach, związków chemicznych jak i drobnej aparatury.

Koce wykonuje się z włókna szklanego o powierzchni ok. 3 m². Są one całkowicie niepalne. Przechowuje się je w specjalnych futerałach plastikowych, zawieszonych na ścianach budynku, wewnątrz pomieszczeń.

HYDRANTY WEWNĘTRZNE - są to zawory zainstalowane na specjalnej sieci wodociągowej, obudowane szafkami i wyposażone w węże pożarnicze oraz prądownice. Mają one zastosowanie do lokalizowania pożarów w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę. Przy istnieniu wewnętrznych hydrantów przeciwpożarowych nie zachodzi potrzeba wyposażania obiektu (pomieszczeń) w hydronetki wodne.

Obsługę hydrantu wewnętrznego stanowi 2 ludzi. W celu użycia hydrantu należy:

- otworzyć drzwi szafki;
- rozwinąć odcinek węża;
- otworzyć zawór hydrantu;
- skierować strumień wody w miejsce ognia, zalewając palącą się płaszczyznę od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku do środka.

W niektórych okolicznościach należy zastosować drugi, dodatkowy odcinek węża, który to należy połączyć z pierwszym i zakończyć prądownicą. Takie hydranty pozwalają na dotarcie prądami wody na dalsze odległości.

Długość jednego odcinka węża wynosi ok 15 m.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego stosuje się następujące zasady:

- 1) do gaszenia pożarów grupy A, w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin, stosuje się gaśnice pianowe,
- 2) do gaszenia pożarów grupy B - cieczy łatwo palnych i substancji stałych topiących się, np. benzyny, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów, - stosuje się zamiennie gaśnice: pianowe, śniegowe, proszkowe lub halonowe,
- 3) do gaszenia pożarów grupy C - gazów palnych, np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego, - stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe lub halonowe,

- 4) do gaszenia pożarów grupy D - metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu, - stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone,
- 5) do gaszenia pożarów poszczególnych grup z indeksem E - urządzeń elektrycznych pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń, - stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe, halonowe lub proszkowe.

Na każdej gaśnicy określona jest grupa pożarów, którą można gasić, np: na gaśnicy śniegowej: B,C,E (ciecze, gazy, urządzenia elektryczne).

Do gaszenia pożarów grupy A można użyć hydrantów.

Na etykietach gaśnic lub hydrantów określa się ponadto sposób użycia danej gaśnicy.

Obowiązkiem każdego z pracowników jest znajomość rozmieszczenia najbliższego sprzętu, zakres oraz sposób jego użycia.

Za stan sprzętu odpowiadają administratorzy obiektów.

PRZECIWPÓŻAROWE INSTALACJE SYGNALIZACYJNO-ALARMOWE

Przeciwpożarowa instalacja sygnalizacyjno-alarmowa to system, który pozwala wykryć pożary i zaalarmować bez udziału człowieka. Podstawowymi elementami każdego systemu wykrywczo-sygnalizacyjnego pożaru, są:

- czujniki (detektor zjawisk pożarniczych), przyciski,
- centralka alarmowa z różnymi funkcjami.

Wymagania organizacyjne w przedmiotowym temacie określa art. 5 ust. 1 oraz art. 42 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. nr 81 poz. 351) oraz §. 18 i 20 rozporządzenia MSW z dnia 3 listopada 1992 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. nr 92, poz.460). Rozporządzenie określa rodzaje obiektów, w których powinna funkcjonować przeciwpożarowa instalacja sygnalizacyjno-alarmowa, ustawa

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk

Zarządzenie nr 3/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 1 marca 1996 roku

w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej administracji Uniwersytetu Gdańskiego

Na podstawie § 100 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Tworzy się Stanowisko Pracy ds Rozbudowy Wydziału Biologii, Geografii i Oceanologii (A090) podporządkowane bezpośrednio Dyrektorowi Administracyjnemu.
2. Postanowienia powyższe oznaczają dokonanie odpowiednich zmian w Regulaminie Organizacyjnym Administracji UG.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

natomiast nakłada obowiązek na właściciela, zarządcę lub użytkownika dotyczący podłączenia przedmiotowej instalacji w drodze monitoringu do jednostki Państwowej Straży Pożarnej.

Do maja 1996 roku przeciwpożarowa instalacja sygnalizacyjno -alarmowa funkcjonuje w następujących obiektach Uniwersytetu Gdańskiego:

- Wydział Chemii (w ograniczonym zakresie),
- Wydział Matematyki i Fizyki,
- Wydział Nauk Społecznych (ul. Pomorska),
- Wydział Ekonomiczny,
- Biblioteka Główna,
- Dom Studencki Nr 6,
- Magazyny w Sopocie.

Urządzenia przedmiotowe powinny być również w domach studenckich o liczbie miejsc noclegowych pow.200.

W przypadku pojawienia się dymu w danej części budynku lub przyciśnięcia przycisku, centralka sygnalizuje niebezpieczeństwo określając jego miejsce.

W przypadku zadziałania alarmu (światelko nad drzwiami pomieszczenia lub dzwonki), należy postępować zgodnie z postanowieniami "instrukcji postępowania na wypadek pożaru" oraz ogólnymi zasadami postępowania na wypadek powstania pożaru. Między innymi:

- osoba obsługująca centralkę sygnalizacji pożaru winna natychmiast poinformować o zaistniałej sytuacji Państwową Straż Pożarną oraz administratora obiektu,
- w zależności od zaistniałej sytuacji, administrator obiektu lub osoba zastępująca podejmuje decyzję o ewakuacji ludzi oraz obejmuje kierownictwo dalszymi działaniami,
- wszystkie osoby po usłyszeniu informacji o ewakuacji bądź gdy sami zauważą niebezpieczeństwo powinni opuścić teren zagrożony,

- w przypadku istnienia możliwości, podjąć działania ratowniczo-gaśnicze podporządkowując się kierującemu akcją.

ZASADY ORAZ SPOSÓB POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU

Art. 4 pkt. 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej nakłada obowiązek zarządzającemu budynkiem ustalenia sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia. Obowiązkiem administratora obiektu jest umieszczenie w miejscach wskazanych wykazu telefonów oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru (§. 4 ust. 2 pkt. 1 rozp. MSW z dnia 3 listopada 1992 r.).

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

W przypadku powstania pożaru (zadymienia), bądź innego zagrożenia, każdy, kto go zauważy, przejmie informację od kogoś lub spostrzeże zadziałanie samoczynnej sygnalizacji alarmowej zobowiązany jest:

- 1) zaalarmować niezwłocznie przy użyciu wszelkich dostępnych środków (bezpośrednio głosem, przy pomocy radiowęzła, itp):
  - ludzi bezpośrednio zagrożonych,
  - Państwową Straż Pożarną, tel: 998, (wykaz numerów alarmowych powinien być przy każdym telefonie),
  - kierownika (administratora) obiektu lub pracownika pełniącego dyżur - kieruje akcją ratowniczo-gaśniczą.
- 2) podczas telefonicznego składania informacji o pożarze:
  - po zgłoszeniu się dyżurnego telefonisty PSP, spokojnie i wyraźnie podać swoje nazwisko, numertelefonu z którego się

korzysta, dokładny adres miejsca pożaru, co się pali oraz określić czy jest zagrożenie dla życia ludzkiego,

- po nadaniu informacji - meldunku, nie należy odkładać słuchawki dotąd, dopóki dyżurny telefonista potwierdzi przyjęcie meldunku,

- 3) nieść pomoc ludziom, których życiu grozi niebezpieczeństwo, wskazywać kierunki wyjść ewakuacyjnych, w/g oznakowania obiektu. Przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, hydranty), przystąpić natychmiast do gaszenia pożaru. Zakres oraz sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego określony jest na etykietach gaśnic,
- 4) wskazania dla użytkowników obiektów:

W przypadku usłyszenia alarmu o niebezpieczeństwie opuścić szybko pomieszczenie drogą ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku lub podporządkować się kierującemu akcją ratowniczo-gaśniczą. [nie wywoływać paniki, informować osoby zagrożone o zagrożeniu, przed wyjściem z pomieszczenia wyłączyć wszystkie odbiorniki energii],

- 5) postępować w/g zasad przeprowadzania akcji ratowniczo-gaśniczej.

- 6) wykaz telefonów alarmowych:

Państwowa Straż Pożarna	- 998
Policja	- 997
Pogotowie	- 999

Uwaga: treść w/w instrukcji powinna być podpisana przez kierownika jednostki organizacyjnej (administratora), czytelna i widoczna w miejscach ogólnodostępnych.

ORGANIZACJA, WARUNKI EWAKUACJI ORAZ PODSTAWOWE ZASADY
PRZPROWADZANIA AKCJI RATOWNICZO-GASNICZEJ

1. Srodki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie,
to:

- alarmowanie głosem,
- użycie syreny ręcznej,
- włączenie dzwonek alarmowych,
- nadanie meldunku przy użyciu radiowęzła,
- alarmowanie innych przy użyciu telefonu.

Alarm o konieczności ewakuacji ludzi winien być ogłoszony w taki sposób, aby nie wywoływać paniki. Naturalna dążność ludzi do jak najszybszego opuszczenia zagrożonego miejsca może łatwo przeobrazić się w panikę, w której paniczny tłum niszczy i trąca słabsze osoby.

2. Warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść z pomieszczeń,
- zachowaniu dopuszczalnych długości dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniej, bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu urządzeń do usuwania dymów i gazów pożarniczych,
- zapewnieniu w określonych przypadkach odpowiedniego oświetlenia awaryjnego,
- oznakowaniu kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu drożności dróg ewakuacyjnych.

Obowiązkiem zarządzającego obiektem jest zapewnienie spełnienia wymagań określonych w przepisach warunków technicznych, jak w załączonym wykazie podstawowych przepisów. Należy dążyć do spełnienia tych wymagań, a w tym do stworzenia takich warunków, aby istniała możliwość jak najszybszego opuszczenia budynku.

3. Sposoby i zasady prowadzenia ewakuacji

Ewakuację w pierwszej fazie prowadzi administrator obiektu lub pracownik najwyższy funkcją. Kierującemu akcją powinni podporządkować się wszyscy użytkownicy.

Po przyjeździe pierwszej sekcji PSP, dowodzenie - kierowanie przejmuje dowódca PSP, któremu należy podporządkować się przekazując informacje na temat zdarzenia (zagrożenia).

Decyzja o przeprowadzeniu ewakuacji powinna być poprzedzona oceną sytuacji. Należy uwzględnić miejsce powstania pożaru (zagrożenia), zagrożenie dla ludzi, możliwość rozprzestrzeniania się pożaru - jego kierunki, zadymienie, itp.

Po szybkim przeanalizowaniu sytuacji należy ustalić:

- kolejność ewakuowanych (pomieszczenia, kondygnacje),
- kierunek ewakuowania,
- wyznaczyć osobu odpowiedzialną za ustalone działania,
- rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożaru.

Pierwszym obowiązkiem kierującego akcją jest zorganizowanie natychmiastowego ratowania osób, którym grozi niebezpieczeństwo. Po zgłoszonym meldunku o pożarze do Państwowej Straży Pożarnej (998 lub 41-00-56), kierujący akcją powinien wyznaczyć osobę, która to na głównej drodze dojazdowej powinna oczekiwać jednostek ratowniczych wskazując miejsce pożaru.

Dowódcy jednostki ratowniczej powinni podporządkować się wszyscy pracownicy jak i osoby przebywające w obiekcie.

Przed przystąpieniem do akcji gaśniczej należy sprawdzić, czy życie ludzi nie jest zagrożone. Pomieszczenia w rejonie pożaru powinny być sprawdzone. Pierwszym obowiązkiem kierującego działaniami ratowniczo-gaśniczymi jest zorganizowanie natychmiastowej pomocy ludziom, których życiu grozi niebezpieczeństwo.

W czasie ewakuacji należy zachować bezwzględny spokój i rozwagę, działać szybko i zdecydowanie. Do ewakuacji powinien przystąpić personel zagrożonego obiektu.

Osobom, które mogą poruszać się samodzielnie, należy wskazać bezpieczną drogę przez nie zadymione klatki schodowe lub zapasowe wyjścia. Pozostałych należy jak najszybciej wynieść poza zasięg działania dymu i ognia.

Jeśli nie ma nadmiernej ilości dymu starać się zamykać zbędne drzwi i okna aby nie dopuścić do źródła pożaru świeżego powietrza.

Wszystkich ewakuowanych kierować na zewnątrz budynku w miejsce bezpieczne wg znaków określających kierunek i wyjście ewakuacyjne.

Kolejność ewakuacji: w pierwszej kolejności ewakuować ludzi z najwyższych kondygnacji (najbardziej zagrożonych przez pożar i dym) lub jednocześnie, jeśli strumień ludzki nie spowoduje zablokowania przejść. W czasie ewakuacji ludzi zabrania się wynoszenia sprzętu i tarasowania przejść.

Osoby niezdolne do samodzielnego chodzenia powinny być ewakuowane - wynoszone przy pomocy noszy, kocy, itp.

Zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru wynika z następujących zjawisk i warunków:

- zatrucia wydzielającymi się gazami toksycznymi,
- oparzeń ciała przez płomień i podwyższoną temperaturę,
- silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych.

W atmosferze dymu najbezpieczniej poruszać się w pozycji pochyłej, gdyż najwięcej czystego powietrza znajduje się na wysokości "kolan". Dodatkowym zabezpieczeniem przed działaniem dymu może być nałożenie na usta - róg zwilżonej chusteczki.

Każda sekunda i minuta zwłoki w wykryciu pożaru i alarmowaniu pomnaża zagrożenie życia ludzkiego i z kolei każda sekunda i minuta zwłoki w podjęciu ratownictwa zmniejsza szanse powodzenia w uratowaniu ludzi.

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk

Zarządzenie nr 6/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 6 maja 1996 roku

zmieniające zarządzenie nr 4/R/96 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 1 kwietnia 1996 roku w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej administracji UG

Na podstawie § 100 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu nr 4/R/96 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 1 kwietnia 1996 roku w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej administracji UG zmienia się § 1, który otrzymuje brzmienie:

1. Znosi się Stanowisko Pracy ds. Gospodarki Gruntami i Inwestycji.
2. Tworzy się:
  - 1/ Dział Inwestycji
  - 2/ Stanowisko Pracy ds. Gospodarki Gruntami

które zostają podporządkowane bezpośrednio Dyrektorowi Administracyjnemu UG.

§ 2

Zarządzenie wchodzi z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk

Zarządzenie nr 4/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 1 kwietnia 1996 roku

w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej administracji UG:

Na podstawie § 100 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

§ 1

Stanowisko Pracy ds. Gospodarki Gruntami i Inwestycji przekształca się w Dział Inwestycji, który podporządkowuje się bezpośrednio Dyrektorowi Administracyjnemu UG.

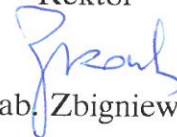
§ 2

Powyższe ustalenia oznaczają wprowadzenie odpowiednich zmian w Regulaminie organizacyjnym administracji UG.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Wskazane jest, aby kierownik sekcji ds administracji (administrator) dostosował treść "instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru" do potrzeb, wymagań i warunków jakie występują w obiektach przez niego administrowanych (ramowe wytyczne KG PSP z lipca 1993r.).

Bezpośrednio odpowiedzialnymi za ewakuację ludzi są kierownicy sekcji ds administracji, dziekani oraz prowadzący zajęcia dydaktyczne w odniesieniu do studentów.

Ratowanie mienia przeprowadza się po ewakuacji ludzi. Ratowanie mienia należy dokonywać wówczas, gdy jest ono bezpośrednio zagrożone i nie można go w inny sposób uratować.

Ratowane przedmioty (najbardziej cenne) powinny być składowane w miejscu bezpiecznym i oddane pod opiekę wyznaczonym do tego osobom w celu zabezpieczenia przed zniszczeniem lub kradzieżą.

opracował:

RZECZOZNAWCA
ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych

bryg. mgr Kazimierz Boryczewski
upr. KGPSP nr 288/94

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk

Zarządzenie nr 2/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 15 lutego 1996 roku

Na podstawie § 100 Statutu UG wprowadza się następujące zmiany w strukturze organizacyjnej administracji UG:

§ 1

1. Znosi się Dział Zaopatrzenia i Magazynów.
2. Zakres zadań ww. jednostki włącza się do Działu Gospodarczego, z wyłączeniem zaopatrzenia uczelni w materiały remontowo-budowlane niezbędne do prowadzenia robót zleczanych wykonawcom zewnętrznym.

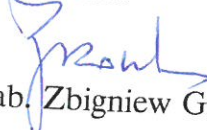
§ 2

Powyższe zmiany oznaczają wprowadzenie odpowiednich zmian w regulaminie organizacyjnym administracji UG.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

**WYKAZ PODSTAWOWYCH PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO**

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane (Dz.U. nr 89, poz. 414),
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. nr 81, poz. 351),
3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. nr 88, poz.400 oraz z 1992 roku nr 21, poz.86 i nr 54, poz. 254),
4. Rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 15 maja 1954r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi, skroplonymi i rozpuszczonymi pod ciśnieniem. (Dz.U. z 1954 roku nr 29, poz.115 oraz z 1971 roku nr 23, poz. 216),
5. Rozporządzenie Ministrów Energetyki i Energetyki Atomowej oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 9 kwietnia 1977 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać instalacje elektroenergetyczne i urządzenia oświetlenia elektrycznego, (Dz.U. nr 14, poz. 58),
6. Rozporządzenie Ministrów Energetyki i Energii Atomowej oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 17 maja 1980 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych pożarem. (Dz.U. nr 13, poz.43),
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki (Dz.U. z 1995 roku nr 10 poz., 46),
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 maja 1992 roku w sprawie nadzoru nad ochroną przeciwpożarową w gospodarce narodowej (Dz.U. nr 47, poz.216),

9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych terenów, (Dz.U.nr 92, poz. 460),
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1993 roku w sprawie szczegółowych zasad przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, ratownictwa technicznego, chemicznego i ekologicznego oraz warunków, którym powinny odpowiadać drogi pożarowe (Dz.U. nr 8, poz. 42),
11. Zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki oraz Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 5 października 1966 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać urządzenia elektroenergetyczne w pomieszczeniach, strefach i przestrzeniach zewnętrznych zagrożonych wybuchem (Dz.Bud. z 1966 r. nr 17, poz. 71 i z 1969 r. nr 10, poz.34),
12. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 marca 1969 roku w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać instalacje i urządzenia ogrzewcze, wentylacyjne oraz mechaniczne ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu (Dz. Bud. z 1969 r. nr 8, poz. 28),
13. Zarządzenie Ministrów Górnictwa i Energetyki oraz Gospodarki Materiałowej i Paliwowej z dnia 18 lipca 1968 roku w sprawie ogólnych zasad eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych (M.P. nr 25, poz. 174),
14. Zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 17 lipca 1987 roku w sprawie szczegółowych zasad eksploatacji sieci elektroenergetycznych (M.P. nr 25, poz. 200),
15. Zarządzenie Ministrów Górnictwa i Energetyki oraz Gospodarki Materiałowej i Paliwowej z dnia 31 lipca 1987 roku w sprawie szczegółowych zasad eksploatacji urządzeń w obszarach zagrożonych wybuchem (M.P. nr 24, poz. 194),

16. Zarządzenie Ministra Gospodarki Materiałowej i Paliwowej z dnia 14 września 1987 roku w sprawie szczegółowych zasad eksploatacji urządzeń oświetlenia elektrycznego (M.P. nr 29, poz. 230).

A handwritten signature or mark consisting of several overlapping, curved lines, possibly representing a stylized letter or a signature.

Zarządzenie nr 12/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 12 czerwca 1996 roku

w sprawie prowadzenia w Uniwersytecie Gdańskim dokumentacji przebiegu studiów

Na podstawie zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 1991 roku w sprawie określenia sposobu prowadzenia przez uczelnie dokumentacji przebiegu studiów (M. P. nr 15, poz. 98, nr 43, poz. 304, z 1992 r. nr 36, poz. 383) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Dział Kształcenia prowadzi album studenta, w którym wpisuje się następujące dane:
  - liczbę porządkową,
  - datę rozpoczęcia studiów,
  - imiona i nazwisko studenta,
  - datę i miejsce urodzenia studenta,
  - imiona rodziców,
  - informacje dotyczące świadectwa dojrzałości (numer, data i miejsce wydania),
  - nazwę kierunku, rodzaj oraz rok studiów, na który został przyjęty,
  - adres zamieszkania studenta.
2. Liczbę porządkową z albumu wpisuje się w indeksie, legitymacji i książeczce zdrowia studenta.

§ 2

1. Po immatrykulacji student otrzymuje indeks oraz legitymację studencką.
2. Odebranie indeksu i legitymacji student potwierdza własnoręcznym podpisem w rejestrze wydanych indeksów i legitymacji.

3. Wyżej wymienione dokumenty, które nie zostały odebrane przez studenta, przechowuje się w teczce akt studenta, zaznaczając ten fakt w rejestrze wydanych indeksów i legitymacji ("nie odebrany – teczka").
4. Duplikat indeksu lub legitymacji winien być wpisany do rejestru wydanych indeksów i legitymacji pod kolejnym numerem porządkowym (a nie obok numeru poprzednio wydanego dokumentu).
5. Na ostatniej stronie rejestru wydanych indeksów i legitymacji należy podliczyć ilość wydanych dokumentów.

§ 3

Dziekanaty wydziałów i sekretariaty kolegiów zobowiązane są do prowadzenia teczki akt osobowych studenta, w której przechowywane są następujące dokumenty:

- oryginał świadectwa dojrzałości oraz inne dokumenty wymagane od kandydata na studia,
- prace egzaminacyjne pisemne, jeżeli postępowanie kwalifikacyjne przewiduje złożenie takich prac,
- protokół postępowania kwalifikacyjnego na I rok studiów, podpisany przez przewodniczącego i członków komisji rekrutacyjnej (znajdującym się na ostatniej stronie podania lub karcie kandydata),
- kopię decyzji o przyjęciu na studia,
- podpisany przez studenta akt ślubowania,
- karty egzaminacyjne studenta,
- decyzje władz uczelni dotyczące przebiegu studiów (udzielonych urlopów, zgody na powtarzanie roku, nagród, wyróżnień, kar),
- dokumenty dotyczące pomocy materialnej dla studenta,
- recenzję pracy dyplomowej,
- protokół egzaminu dyplomowego,
- dyplom ukończenia studiów – egzemplarz do akt.

§ 4

1. Przebieg studiów jest dokumentowany w:

- 1/ protokołach egzaminacyjnych
- 2/ indeksie
- 3/ kartach egzaminacyjnych
- 4/ dzienniku studentów

2. Zaliczenie semestru /roku potwierdza dziekan wydziału /dyrektor kolegium/ własnoręcznym podpisem w indeksie i na karcie egzaminacyjnej.

§ 5

1. Zakończenie studiów odnotowuje się w:
  - 1/ indeksie
  - 2/ protokole egzaminu dyplomowego
  - 3/ księdze dyplomów
  - 4/ dzienniku studentów
2. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów (oryginał i trzy odpisy).

§ 6

Dziekanat (sekretariat kolegium) pobiera z Działu Kształcenia UG druki dyplomów ukończenia studiów, odnotowując w prowadzonej księdze druków ścisłego zarachowania ilość pobranych druków (rubryka nr 5) oraz ilość druków rozchodowanych (rubryka 6).

§ 7

Pracownik dziekanatu /sekretariatu kolegium/ sporządzający dyplom zobowiązany jest:

- 1/ wpisać imię i nazwisko absolwenta (bezpośrednio po złożeniu przez studenta egzaminu dyplomowego) do księgi dyplomów.
- 2/ pobrać druk dyplomu, od osoby prowadzącej ewidencję druków ścisłego zarachowania, umieszczając jednocześnie w rubryce 4 księgi druków ścisłego zarachowania numer z księgi dyplomowej, pod którym został wpisany absolwent oraz w rubryce 8 poświadczyć własnoręcznym (czytelny) podpisem odebranie druku dyplomu.
- 3/ wypisać dyplom bezpośrednio po pobraniu druku dyplomu.

§ 8

1. Dyplom ukończenia studiów podpisuje dziekan wydziału (dyrektor kolegium) jednocześnie potwierdzając fakt ukończenia studiów w indeksie (podpis na ostatniej stronie).

2. Dyplom przedstawia się do podpisu rektorowi wraz z imienną listą absolwentów, podpisaną przez dziekana wydziału (dyrektora kolegium).

§ 9

1. Dyplom wydaje się absolwentowi lub osobie przez niego upoważnionej do rąk własnych.

Fakt odebrania dyplomu absolwent (lub osoba przez niego upoważniona) potwierdza w księdze dyplomów własnoręcznym podpisem.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać potwierdzenie autentyczności podpisu osoby upoważniającej, dokonane przez właściwy dziekanat (sekretariat) lub notariusza.
3. Jeżeli oryginał dyplomu i odpisy zostały odebrane przez osobę upoważnioną, upoważnienie wraz z egzemplarzem do akt włącza się do teczki akt studenta. Fakt ten odnotowuje się w księdze dyplomów w rubryce "Uwagi".

§ 10

Wydanie duplikatu dyplomu odnotowuje się w aktach absolwenta i w księdze dyplomów (kolorem czerwonym) w rubryce "Uwagi".

§ 11

Wydanie dyplomu w wersji obcojęzycznej odnotowuje się w księdze dyplomów – w rubryce "Uwagi".

§ 12

W danej jednostce organizacyjnej może być prowadzona tylko jedna księga dyplomów.

§ 13

Nie odebrane dyplomy przechowywane są w archiwum uczelni, w specjalnie zabezpieczonej szafie, do której dostęp ma kierownik Działu Organizacyjnego UG.

§ 14

1. Dziekanaty wydziałów i sekretariaty kolegiów zobowiązane są do prowadzenia ewidencji anulowanych druków ścisłego zarachowania.
2. Anulowane druki dyplomów wymieniane są w Dziale Kształcenia na druki nowe.

3. Anulowane indeksy i legitymacje studenckie niszczone są komisyjnie w obecności: pracowników: Działu Kształcenia i właściwego dziekanatu (sekretariatu kolegium) odpowiedzialnych za rozliczanie druków ścisłego zarachowania oraz pracownika archiwum UG.

Ww. komisja sporządza protokół likwidacji, którego egzemplarze przechowuje się w aktach zainteresowanych jednostek organizacyjnych.

Likwidacja anulowanych indeksów i legitymacji powinna odbywać się co najmniej raz w roku.

§ 15

1. Całokształt spraw związanych z prawidłową ewidencją i rozliczaniem druków ścisłego zarachowania dot. przebiegu studiów prowadzi Dział Kształcenia UG.
2. Za prowadzenie prawidłowej ewidencji i rozliczenie druków ścisłego zarachowania w dziekanacie wydziału (sekretariacie kolegium) odpowiedzialna jest jedna osoba upoważniona przez dziekana (dyrektora kolegium), która prowadzi rejestr druków dla wszystkich rodzajów studiów.

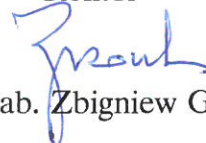
§ 16

Za całość spraw związanych z prawidłowym prowadzeniem dokumentacji przebiegu studiów w jednostkach prowadzących studia odpowiedzialni są dziekani wydziałów i dyrektorzy kolegiów.

§ 17

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk

Zarządzenie nr 11/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 20 maja 1996 roku

zmieniające zarządzenie nr 7/R/96 rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 7 maja 1996 roku w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Gdański w roku akademickim 1996/1997

§ 1

W zarządzeniu nr 7/R/96 rektora UG z dnia 7 maja 1996 roku w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 1996/1997 wprowadza się następującą zmianę:

w § 1 w pkt. 4 dodaje się wyrazy: pedagogika – magisterskie studia uzupełniające – 600 złotych.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

Prof. dr hab. Brunon Synak

Zarządzenie nr 10/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 20 maja 1996 roku

w sprawie powołania komisji ds. zorganizowania przetargu w celu wyboru wykonawcy na przeprowadzenie zadania inwestycyjnego: "Remont kapitalny i modernizacyjno – adaptacyjny zespołu dworsko–parkowego w Leźnie przeznaczzonego na ośrodek konferencyjno–szkoleniowy UG"

W nawiązaniu do zarządzenia nr 4/D/94 dyrektora administracyjnego UG z dnia 4 maja 1994 roku w sprawie zasad i trybu zlecenia wykonania inwestycji, robót i remontów budowlanych oraz dokonywania zakupów inwestycyjnych zarządza się, co następuje:

§ 1

Dla przeprowadzenia przetargu w celu wyboru wykonawcy na przeprowadzenie zadania inwestycyjnego: "Remont kapitalny i modernizacyjno–adaptacyjny zespołu dworsko–parkowego w Leźnie przeznaczzonego na ośrodek konferencyjno — szkoleniowy UG" powołuję komisję w następującym składzie:

- dr Jerzy Gwizdała – przewodniczący
- prof. dr hab. Jan Burnewicz – zastępca przewodniczącego

Członkowie:

- dr Andrzej Stępnik
- inż. Eugeniusz Storoniak
- inż. Czesław Gołowski
- Michał Piskorz
- mgr Urszula Bulczak
- Marek Skolimowski
- mgr Ewa Dębska
- mgr Bożena Pogorzelska
- inż. Ewa Filar /Autorska Pracownia Projektowa "Sienkiewicz–Filar" Gdynia/
- mgr inż. Leszek Dylak /Rafineria Gdańska SA/
- mgr inż. Aleksandra Konkol /Rafineria Gdańska SA/

Zarządzenie nr 15/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 11 lipca 1996 roku

w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Nauk Społecznych

Na podstawie § 66 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

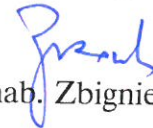
§ 1

Na Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Pedagogiki tworzy się Pracownię Komputerową.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Zarządzenie Nr 14/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 10 lipca 1996 roku

w sprawie stawek za godziny przekraczające wymiar pensum dydaktycznego

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 czerwca 1996 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich zarządza się, co następuje:

§ 1

Ustala się następujące stawki za godziny przekraczające wymiar pensum dydaktycznego:

1. Profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny:
– 14,00 złotych za godzinę
2. Docent, adiunkt posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego:
– 12,00 złotych za godzinę
3. Adiunkt posiadający stopień naukowy doktora, starszy wykładowca:
11,00 złotych za godzinę
4. Asystent, wykładowca, lektor, instruktor:
6,00 złotych za godzinę

§ 2

Rektor na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej może ustalić wyższe stawki godzinowe, o ile środki przeznaczone na ich pokrycie pochodzą z dochodów własnych jednostki.

§ 3

Traci moc obowiązującą Zarządzenie nr 36/R/95 rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 15 listopada 1995 roku w sprawie stawek za godziny przekraczające wymiar pensum dydaktycznego.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od 1 lipca 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

Prof. dr hab. Brunon Synak

Zarządzenie nr 13/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 10 lipca 1996 roku

w sprawie wynagrodzeń za udział w pracach komisji rekrutacyjnych

Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 czerwca 1996 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Nauczycielom akademickim biorącym udział w pracach uczelnianej komisji rekrutacyjnej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 200 złotych.
2. Sekretarzowi uczelnianej komisji rekrutacyjnej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 250 złotych.
3. Nauczycielom akademickim biorącym udział w pracach wydziałowych komisji rekrutacyjnych przysługuje wynagrodzenie w wysokości:
  - 1/ przewodniczącym 31 złotych za każdych 50 kandydatów;
  - 2/ sekretarzom komisji – przy liczbie kandydatów:

do 50 osób	–	40 złotych
od 51 do 100 osób	–	70 złotych
od 101 do 150 osób	–	100 złotych
od 151 do 200 osób	–	130 złotych
od 201 do 400 osób	–	160 złotych
ponad 400 osób	–	200 złotych
  - 3/ pozostałym członkom komisji – 8 złotych za każdych 50 kandydatów.

§ 2

Wynagrodzenie, o którym mowa w § 1 ust. 3 pkt 1 i 3 oblicza się na podstawie liczby kandydatów, którzy przystąpili do egzaminu wstępnego, zaokrąglając do najbliższej wartości dzielącej się przez 50.

§ 3

Za przeprowadzenie egzaminu ustnego każdego kandydata egzaminator otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2 złotych. Wynagrodzenie to może być wypłacone tylko jednej osobie – egzaminatorowi prowadzącemu egzamin z danego przedmiotu, niezależnie od liczby członków komisji egzaminacyjnej.

§ 4

Za sprawdzenie pracy pisemnej jednego kandydata egzaminator otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2 złotych. W razie potrzeby sprawdzenia jednej pracy pisemnej przez kilku egzaminatorów, ich łączne wynagrodzenie nie może być większe niż 4 złotych.

§ 5

Egzaminator biorący równocześnie udział w pracach uczelnianej lub wydziałowej komisji rekrutacyjnej otrzymuje tylko jedno /wyższe/ z wynagrodzeń, o których mowa w niniejszym zarządzeniu.

§ 6

Rektor, na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, może ustalić wyższe stawki niż podane w niniejszym zarządzeniu, o ile łączne kwoty wypłacane za udział w komisjach rekrutacyjnych nie przekraczają (wraz z pochodnymi od wypłat) 70 % opłat rekrutacyjnych wniesionych przez kandydatów na studia w danej jednostce.

§ 7

Traci moc obowiązującą zarządzenie nr 37/R/95 rektora UG z dnia 15 listopada 1995 roku w sprawie wynagrodzeń za udział w pracach komisji rekrutacyjnych.

§ 8

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od 1 lipca 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

Prof. dr hab. Brunon Synak

§ 2

Tryb, termin i harmonogram przeprowadzenia przetargu, o którym mowa wyżej ustali przewodniczący komisji.

§ 3

Ostateczną decyzję w sprawie ww. przetargu podejmuje rektor UG.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Zarządzenie nr 9/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 20 maja 1996 roku

w sprawie powołania komisji ds. przeprowadzenia przetargu nieograniczonego w celu wyboru wykonawcy inwestycji "Budowa obiektów dydaktycznych dla Wydziału Prawa i Administracji UG"

W nawiązaniu do zarządzenia nr 4/D/94 dyrektora administracyjnego UG z dnia 4 maja 1994 roku w sprawie zasad i trybu zlecania wykonania inwestycji, robót i remontów budowlanych oraz dokonywania zakupów inwestycyjnych zarządza się, co następuje:

§ 1

Dla przeprowadzenia przetargu nieograniczonego w celu wyboru wykonawcy inwestycji "Budowa obiektów dydaktycznych dla Wydziału Prawa i Administracji UG" powołuję komisję w następującym składzie:

- dr Jerzy Gwizdała – przewodniczący
- prof. dr hab. Andrzej Pułło – zastępca przewodniczącego

Członkowie:

- prof. dr hab. Andrzej Szmyt
- dr Piotr Lewandowski
- inż. Eugeniusz Storoniak
- inż. Czesław Gołowski
- Michał Piskorz
- mgr Urszula Bulczak
- Marek Skolimowski
- mgr Ewa Dębska
- mgr Bożena Pogorzelska
- mgr inż. Elżbieta Zdunkowska-Mróż /przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Gdańsku/

§ 2

Tryb, termin oraz harmonogram przeprowadzenia przetargu ustali przewodniczący komisji.

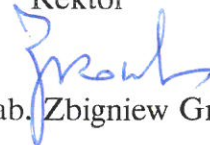
§ 3

Ostateczną decyzję w sprawie ww. przetargu podejmuje rektor UG.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Zarządzenie nr 21/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 13 września 1996 roku

zmieniające zarządzenie nr 12/R996 Rektora UG z dnia 12 czerwca 1996 roku w sprawie prowadzenia w Uniwersytecie Gdańskim dokumentacji przebiegu studiów

Na podstawie zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 1991 roku w sprawie określenia sposobu prowadzenia przez uczelnie dokumentacji przebiegu studiów (M. P. nr 15, poz. 98, nr 43, poz. 304, z 1992 r. nr 36, poz. 383) zarządza się, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu nr 12/R/96 Rektora UG z dnia 12 czerwca 1996 roku w sprawie prowadzenia w Uniwersytecie Gdańskim dokumentacji przebiegu studiów wprowadza się następujące zmiany:

1. W § 2 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
"2. Legitymację podpisuje dziekan lub prodziekan /dyrektor kolegium/ albo inny upoważniony pracownik dziekanatu /sekretariatu kolegium/. Podpis potwierdza się imienną pieczętką wystawiającego."
2. Dotychczasowe ust. 2, 3, 4, 5 zmienia się na 3, 4, 5, 6.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 roku.

Rektor

Prof. dr hab. Marcin Pliński

Zarządzenie nr 20/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 12 września 1996 roku

zmieniające zarządzenie nr 7/R/96 Rektora UG z dnia 7 maja 1996 roku w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 1996/1997

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 1991 roku w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni (Dz. U. nr 84, poz. 380 i nr 112, poz. 485) zarządza się, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu nr 7/R/96 Rektora UG z dnia 7 maja 1996 roku w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 1996/1997 wprowadza się następujące zmiany:

1. Dodaje się § 9 w brzmieniu:

Słuchacze Kolegiów Nauczycielskich ubiegający się o wpisanie na listę studentów eksternistów odpowiedniego kierunku studiów zawodowych Uniwersytetu Gdańskiego uiszczają opłatę w wysokości 300 złotych za semestr.

2. Dotychczasowe §§ 9, 10, 11, 12, 13 otrzymują numery 10, 11, 12, 13, 14.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 14 września 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca prof. UG

Zarządzenie nr 19/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 5 września 1996 roku

w sprawie wprowadzenia cennika usług bibliotecznych i opłat pobieranych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego w roku akademickim 1996/1997

§ 1

Wprowadza się cennik usług bibliotecznych i opłat pobieranych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego obowiązujący w roku akademickim 1996/97 – stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Traci moc obowiązującą zarządzenie nr 32/R/95 Rektora UG z dnia 18 września 1995 roku w sprawie wprowadzenia cennika usług bibliotecznych i opłat pobieranych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od 1 września 1996 roku.

Prórektor ds. Kształcenia

dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca prof. UG

Cennik usług bibliotecznych i opłat pobieranych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego

1. Opłaty za karty biblioteczne;
Za wystawienie karty bibliotecznej, ewentualnie jej duplikatu pobiera się opłatę w wysokości: 3,00 zł

2. Użytkownicy nie związani z uczelniami Trójmiasta, którzy chcą korzystać z usług wypożyczalni, za zgodą kierownika danej jednostki bibliotecznej wpłacają wpisowe w wysokości: 50,00 zł (za rok akademicki)

3. Opłaty za przetrzymane książki;
Za przetrzymanie 1 voluminu przez 1 miesiąc pobiera się karę w wysokości: 1,00 zł

4. Usługi Wypożyczalni Międzybibliotecznej;
  - czytelnik ponosi koszt opłat pocztowych za zwrot książki wypożyczonej z zagranicy,
  - za niektóre sprowadzane książki z zagranicy czytelnik poza opłatami pocztowymi wnosi również należność za wypożyczenie, ustalone przez bibliotekę wypożyczającą,
  - cena odbitki kserograficznej: 0,20 zł za stronę

5. Wydruki komputerowe z baz danych: 0,30 zł za stronę

6. Wykonywanie tematycznych zestawień bibliograficznych w Oddziale Informacji Naukowej BG, na określone przez użytkownika tematy (tylko dla pracowników naukowych);
  - do 20 pozycji bibliograficznych: 20,00 zł
  - każda następna pozycja powyżej 20: 1,00 zł

7. Usługi introligatorskie (zlecenia przyjmuje Samodzielna Sekcja Administracyjno-Gospodarcza Biblioteki Głównej w Sopocie – parter);
- oprawa pracy magisterskiej: 10,00 zł
  - oprawa czasopism i gazet: 12,00 zł
  - oprawa książki (w zależności od formatu i zniszczenia):
od 8,00 do 12,00 zł
  - oprawa broszurowa: 4,00 zł
  - oprawy różne: cena każdorazowo kalkulowana w zależności od rodzaju oprawy
  - bindowanie dokumentów, prac magisterskich itp.: 5,00 zł

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk-Oliwa

Zarządzenie nr 18/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 26 sierpnia 1996 roku

w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Biblioteki Głównej Uniwersytetu
Gdańskiego

Na podstawie Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

§ 1

W Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego tworzy się Samodzielną Sekcję ds.
Centralnej Kartoteki Tytułów Czasopism, podporządkowaną bezpośrednio
Dyrektorowi Biblioteki.

§ 2

Powyższe ustalenia oznaczają wprowadzenie odpowiednich zmian w Regulaminie
Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1996 roku.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 1a
80-952 Gdańsk-Oliwa

Zarządzenie nr 17/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 19 sierpnia 1996 roku

w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej administracji UG

Na podstawie § 100 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Znosi się:

- Samodzielną Sekcję ds. Telekomunikacji,
- Stanowisko Pracy ds. Gospodarowania Funduszem Płac,
- Stanowisko Pracy ds. Analiz i Prognoz Ekonomicznych.

2. Tworzy się:

- Dział Telekomunikacji, który podporządkowuje się bezpośrednio Z-cy Dyrektora Administracyjnego ds. Technicznych
- Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Analiz, Rozliczeń Funduszu Płac oraz Sprawozdawczości, które podporządkowuje się bezpośrednio Dyrektorowi Administracyjnemu.

§ 2

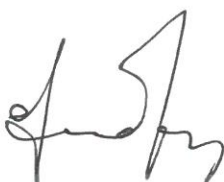
Powyższe ustalenia oznaczają wprowadzenie odpowiednich zmian w regulaminie organizacyjnym administracji UG.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Grzonka

Zarządzenie 26/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 13 grudnia 1996 roku

w sprawie wypłat za dodatkowe czynności wykonywane przez pracowników Uniwersytetu Gdańskiego poza podstawowymi obowiązkami służbowymi

Na podstawie art 49 ustawy z dnia 12 września 1990 roku o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 65, poz. 385 z późniejszymi zmianami) zarządzam, co następuje:

- § 1. Pracownikom Uniwersytetu Gdańskiego za dodatkowe czynności wykonywane poza podstawowymi obowiązkami służbowymi może zostać przyznane dodatkowe wynagrodzenie.
- § 2. Wypłaty za wykonanie dodatkowych czynności mogą być finansowane wyłącznie z przychodów własnych jednostek organizacyjnych.
- § 3. Warunkiem przyznania dodatkowego wynagrodzenia za powierzone czynności jest wykonanie przez pracownika w pełnym zakresie pensum dydaktycznego przewidzianego w obowiązujących przepisach.
- § 4. Dodatkowe wypłaty, o których mowa w § 1 winny być przyznawane za:
- 1) prowadzenie wykładów, ćwiczeń, seminariów itp.
  - 2) przeprowadzenie egzaminów końcowych z przedmiotów obligatoryjnych;
  - 3) promotorstwo prac magisterskich;
  - 4) recenzowanie prac magisterskich;
  - 5) wykonywanie innych prac zgodnie z decyzjami Rady Wydziału.

- § 5. 1. Wypłaty za wykonanie dodatkowych zadań nie mają wpływu na treść zawartej umowy o pracę lub aktu mianowania i nie stanowią podstawy do naliczania premii, dodatku za staż pracy, nagrody jubileuszowej, wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy itp.
2. Od dodatkowych wypłat naliczane są składki ZUS.
3. Wypłaty, o których mowa w niniejszym zarządzeniu wliczane są do podstawy wymiaru:
- 1) zasiłków chorobowych, macierzyńskich, opiekuńczych itp.,
  - 2) emerytur i rent.

- § 6. 1. Wniosek, którego wzór stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia jest podstawą do sporządzenia przez poszczególne jednostki organizacyjne list, w oparciu o które Dział Obliczeń Płac dokona wypłaty.
2. Wypłaty należności dokonuje się po wykonaniu czynności, w terminach wypłat wynagrodzeń ustalonych dla poszczególnych grup pracowniczych.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 grudnia 1996 roku.

Rektor

Prof. dr hab. Marcin Pliński

/nazwa jednostki organizacyjnej/

Polecenie wypłaty
za wykonanie dodatkowych czynności
poza podstawowymi obowiązkami służbowymi

Imię, nazwisko, stanowisko .....

Uzasadnienie wniosku .....

Wysokość wypłaty .....

Za okres .....

Płatnej*:

Jednorazowo .....

Przez okres .....

/podpis wykonawcy/

/Pieczęć i podpis
dysponenta środków/

* niepotrzebne skreślić

Zarządzenie nr 25/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 21 listopada 1996 roku

w sprawie powołania Rady Bibliotecznej na lata 1996–1999

Na podstawie § 85 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się,
co następuje:

§ 1

1. Na lata 1996–1999 powołuje się Radę Biblioteczną w następującym składzie:

- mgr Urszula Sawicka
- mgr inż. Ewa Chrzan
- mgr Anita Januszewska
- mgr Grażyna Jaškowiak
- mgr Grażyna Skutnik
- mgr Irena Suszko–Sobina
- mgr Alicja Szubert–Kwapich
- prof. dr hab. Józef Bachórz
- prof. dr hab. Jerzy Błażejowski
- prof. dr hab. Barbara Kisiel–Łowczyc
- dr hab. Andrzej Pułło, prof. UG
- prof. dr hab. Tadeusz Sywula

2. Ponadto w skład Rady Bibliotecznej wchodzi przedstawiciel samorządu studentów UG.

§ 2

Szczegółowy tryb działania Rady Bibliotecznej określa regulamin Rady.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 22 listopada 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

dr hab. Jolanta Jabłońska–Bonca, prof. UG

Zarządzenie nr 24/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 14 listopada 1996 roku

w sprawie powołania komisji dla przeprowadzenia konkursu w celu
wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora administracyjnego
Uniwersytetu Gdańskiego

Na podstawie § 96 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego
zarządza się, co następuje:

§ 1

Dla przeprowadzenia konkursu w celu wyłonienia kandydata na
stanowisko dyrektora administracyjnego Uniwersytetu Gdańskiego
powołuję komisję w następującym składzie:

- Prof. dr hab. Marcin Pliński – przewodniczący
- dr hab. Jan Iluk, prof. UG
- dr hab. Urszula Jackowiak, prof. UG
- prof. dr hab. Bernard Lammek
- mgr Zofia Pękała
- mgr Ewa Trela
- mgr Elwira Strojek

§ 2

Tryb i zasady przeprowadzenia konkursu ustali ww. komisja.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1996 roku.

Rektor

Prof. dr hab. Marcin Pliński

Zarządzenie nr 23/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 4 listopada 1996 roku

w sprawie opłat pobieranych od osób odbywających studia doktoranckie w UG na zasadzie odpłatności dewizowej oraz wydatków na ich kształcenie

Na podstawie zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 1991 roku w sprawie form i warunków podejmowania i odbywania studiów przez osoby nie będące obywatelami polskimi, uczestniczenia tych osób w badaniach naukowych i szkoleniach oraz zasad odpłatności za studia i szkolenia (M. P. nr 34, poz. 253 i z 1995 r. nr 64, poz. 699) zarządza się, co następuje:

§ 1

Osoby odbywające studia doktoranckie w UG na zasadzie odpłatności dewizowej wnoszą opłatę w wysokości ustalonej przez rektora, jednorazowo za 12 miesięcy, a jeżeli okres kształcenia trwa krócej niż 12 miesięcy – za faktyczny okres trwania nauki, z góry, w terminie do dnia rozpoczęcia nauki.

§ 2

1. Środki finansowe uzyskane z tytułu opłaty, o której mowa w § 1, podlegają następującemu podziałowi:
  - 30% pozostawia się do dyspozycji władz uczelni,
  - 70% pozostawia się do dyspozycji kierownika jednostki organizacyjnej prowadzącej kształcenie (dziekana wydziału).
2. Dysponowanie ww. przychodami może nastąpić po potwierdzeniu wpływu środków na konto UG.

§ 3

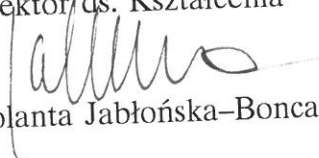
1. Z przyznanego 70% przychodu jednostka organizacyjna, na podstawie kosztorysu opracowanego przez kierownika studium doktoranckiego, finansuje w szczególności bezpośrednio wydatki związane z realizacją programu kształcenia osoby odbywającej studia doktoranckie na zasadzie odpłatności dewizowej.

2. Kierownik studium doktoranckiego przedstawia roczne sprawozdanie finansowe kierownikowi jednostki prowadzącej studia (dziekanowi wydziału) i kwestorowi UG.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 10 listopada 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca, prof. UG

Zarządzenie nr 27/R/96
Rektora Uniwersytetu Gdańskiego
z dnia 10 grudnia 1996 roku

zmieniające zarządzenie nr 24/R/96 Rektora UG z dnia 14 listopada 1996 roku w sprawie powołania komisji dla przeprowadzenia konkursu w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora administracyjnego Uniwersytetu Gdańskiego

Na podstawie § 96 ust. 2 Statutu UG zarządzam, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu nr 24/R/96 Rektora UG z dnia 14 listopada 1996 r. w sprawie powołania komisji dla przeprowadzenia konkursu w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora administracyjnego UG w § 1 dodaje się: prof. dr hab. Robert Głębocki.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 11 grudnia 1996 roku.

Rektor

Prof. dr hab. Marcin Pliński

Zarządzenie nr 22/R/96

Rektora Uniwersytetu Gdańskiego

z dnia 4 listopada 1996 roku

w sprawie dokumentacji studiów eksternistycznych odbywanych w Uniwersytecie Gdańskim przez słuchaczy Kolegiów Nauczycielskich

Na podstawie uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 marca 1993 roku w sprawie uzyskiwania przez słuchaczy Kolegiów Nauczycielskich dyplomu wyższych studiów zawodowych Uniwersytetu Gdańskiego zarządza się, co następuje:

§ 1. Słuchacz ostatniego semestru Kolegium Nauczycielskiego ubiegający się o przyjęcie na studia eksternistyczne odpowiedniego kierunku studiów zawodowych Uniwersytetu Gdańskiego składa w dziekanacie wydziału następujące dokumenty:

- 1) podanie (według wzoru przyjętego w UG),
- 2) oryginał świadectwa dojrzałości lub dyplomu ukończenia SN,
- 3) orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do podjęcia studiów,
- 4) cztery fotografie o wymiarze 37–52 mm bez nakrycia głowy na jasnym tle,
- 5) po przyjęciu na studia – dowód uiszczenia opłaty za semestr studiów eksternistycznych. Nieuiszczenie opłaty w terminie 14 dni od daty przyjęcia na studia powoduje skreślenie z listy studentów eksternistów.

§ 2. Listę osób przyjętych na studia eksternistyczne podpisuje rektor UG.

§ 3. Student eksternista, po immatrykulacji i złożeniu ślubowania otrzymuje: indeks, kartę egzaminacyjną i legitymację studencką Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 4. Dziekanat odpowiedniego wydziału zakłada teczkę osobową studenta eksternisty, w której przechowuje dokumenty określone w § 1, a po złożeniu egzaminu licencjackiego ponadto: kartę egzaminacyjną, protokół z egzaminu licencjackiego oraz egzemplarz pracy dyplomowej.

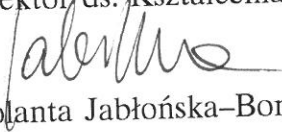
§ 5. Dyplomy ukończenia studiów zawodowych "licencjat" podpisywane są przez rektora i dziekana odpowiedniego wydziału Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 6. Za wydane studentowi eksterniście dokumenty: legitymację i dyplom pobierane są opłaty w wysokości określonej odrębnym zarządzeniem rektora UG.

§ 7. Traci moc obowiązującą zarządzenie nr 25/R/94 rektora UG z dnia 20 października 1994 roku w sprawie studiów odbywanych w Uniwersytecie Gdańskim przez słuchaczy Kolegiów Nauczycielskich.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 10 listopada 1996 roku.

Prorektor ds. Kształcenia

dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca, prof. UG